І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь..
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го КВІТНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 23, 1965 No. 76. VOL. LXXII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес!

ВЕЛИКДЕНЬ ВІДКРИВАЄ НАМ БРАМУ У ВІЧНІСТЬ І РЯСНИМ СВІТЛОМ ОСВІТЛЮЄ ШЛЯХ ДО НЕЇ

ВЕЛИКОДНЄ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ СОБОРУ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА

Великдень, — Світле Свято Воскресення нашого Господа, Сина Божого Ісуса Христа, — це ясно освітлена й відкрита брама у Вічність, в потойбічний небесний світ, який кличе й чекає нас усіх. Відчуття цього особливо чітко й сильно сповнює наші душі в Свято Воскресення, бо саме Великдень відкриває нам браму у Вічність і рясним світлом освітлює шлях до Неї. В тиху Великодню Ніч ми вже чуємо „поклики звідти" і це є свята й особлива Радість Великодня — радість неповторна, бо ж Воскресення Господнє ставить нас на порозі Вічности.

Коли в Великодню Ніч підносимо наші душі до чекаючої нас Вічности, то так, як гасне світло світильника в соняшному сяйві дня, так гаснуть всі наші земні пристрасті, всі тутешні смутки і печалі, гаснуть в радості Воскресення й у вічному спокої чекаючої нас Вічности. В цьому й міститься Радість Великодня — Радість Господня, що нею обдарував нас усіх Христос Своїм Воскресенням.

„Мир Мій, не як світ дає, Я даю вам" (Іоан XIУ, 27). Миру цього Господнього й спокою нетутешнього ми причащаємося в Ніч Воскресення Господнього, коли співаємо Великодню Пісню „Христос Воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що у гробах, життя дарував". Несіть же, дорогі й любі, цей „Мир Господній" і „Радість Воскресення" з собою завжди, не губіть їх!

Христос Воскрес!

При цій святочній нагоді, ми — архипастирі Церкви з радістю сповіщаємо всіх вас, що в днях 20-22 березня цього року, в місті Дітройті, в катедрі Покрови Пресвятої Богородиці, ми відбули наш Собор Єпископів. Сесії цього Собору дали нам змогу всебічно обміркувати стан нашої Української Православної Церкви в З'єднаних Державах Америки та стан українського Православія взагалі, а поза межами нашої Рідної Землі, зокрема.

Нашу увагу викликали рівнож проблеми сучасного стану Христової Церкви і різних у Ній ісповідань та заходи до їх взаємного наближення. Особливу ж увагу ми приділили посиленню боротьби з Церквою безбожної влади в Україні, під московською окупацією. Ствердивши посилення цієї боротьби з Церквою і з вірою в Бога на наших Рідних Землях, ми — Архипастирі Церкви, висловлюємо в її імені глибоке співчуття всім віруючим у Бога нашим Братам і Сестрам в Україні і поза нею, на засланнях перебуваючим. Крім того, Собор Єпископів постановив, щоб у перший Воскресний День після Свята Охрещення України, в неділю 15 серпня цього року, у всіх церквах нашої Митрополії були відправлені Молебні про Божу Опіку і Захист над гнаною Христовою Церквою в Україні і за всіх, хто в тяжких обставинах цього гоніння несе віруючим Світло Христових Навчань.

Благаючи про Благословення і Провід усіма нами Воскреслого Господа і Спасителя нашого, ми з любов'ю шлемо Пастирям і Вірним нашої Св. Церкви це наше спільне Великоднє послання.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

† **ІОАН**
Митрополит
† **МСТИСЛАВ,**
Архиєпископ.
† **ВОЛОДИМИР,**
Архиєпископ.

Нюйоркська громада підготовляє урочисте відзначення Золотого Ювілею Українських Січових Стрільців

Ню Йорк. — Згідно з пляном і доручениям Крайового Ювілейного Комітету 50-річчя Українських Січових Стрільців, що діє під протекторатом Українського Конгресового Комітету Америки, створився тут місцевий Ювілейний Комітет, щоб підготовити і влаштувати загальногромадське урочисте відзначення цього рідкісного ювілею відповідним святкуванням. Воно почнеться Святковою Академією, що відбудеться в суботу, 15-го травня 1965 року, в год. 6:30 вечора в авдиторії Джуньйор Гайскул при Евню Б. В програмі намічені такі точки: апель комбатантських і молодечих організацій, промова д-ра Степана Ріпецького та мистецька частина, яку виконають: Метрополітальний Хор „Думка", оперна співачка п-і Галина Андреадіс, Капеля Бандуристок СУМА, як також театральний ансамбль під керівництвом дир. Йосипа Гірняка, що виконає сценічну картину „Великий День" пера ред. Романа Купчинського. Відбудеться також декорування приявних на святі УССтрільців пропам'ятною ювілейною відзнакою, що її видала Головна Управа ОбВУА.

Наступного дня, в неділю, 16-го травня о год. 1:00 по полудні проходитиме старанням того ж Комітету у великій залі Українського Народного Дому Товариська Зустріч Громадянства з Українськими Січовими Стрільцями за спільною трапезою з мистецькою програмою. Почесним головою Комітету, що складається з представників місцевих жіночих, комбатантських та молодечих організацій, є генштабу ген-хор. Аркадій Валійський. На ділового голову обрано д-ра Івана Козака, що очолює місцевий Відділ ОбВУА. Імпрезовим референтом є п. Григорій Яремчук. Товариською Зустріччю проводитиме як майстер церемонії ред. Іван Кедрин - Рудницький. Комітет прохає все Громадянство взяти якнайчисленнішу участь у тих святкуваннях, а всі організації здержатись у згаданих днях від влаштовування імпрез.

ВЕЛИКОДНЄ ЗВЕРНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР

Христос Воскрес!

В день великого Свята Воскресіння Христового Державний Центр Української Народної Республіки серцем і думками своїми перебуває серед українського громадянства на Батьківщині, боліє його болями, живе його турботами. Знаємо, яка понура дійсність панує в Україні під окупаційним московсько-совєтським режимом: русифікаційний наступ Москви триває з непослабленою силою, масові, нібн „добровільні", депортації українців до далеких територій Азії ідуть далі. Ворожі Україні сили не спиняються навіть перед такими ганебними вчинками, як нищення українських культурних надбань, про що свідчить спалення найціннішої частини бібліотеки Української Академії Наук в Києві.

Схиляючись у пошані перед непохитною поставою українців на Батьківщині, які на різних становищах і всякими можливими способами обороняють український стан посідання й борються проти екстермінаційних заходів окупанта, Державний Центр УНР закликає всіх наших громадян в Україні до дальшої витривалости і до непохитної віри в прийдешній день національно-державного, політичного визволення.

В усьому світі панує тепер атмосфера великого напруження: на різних континентах вибухають численні конфлікти, спровоковані незмінно аґресивною політикою московсько-совєтської імперії.

Москва, висуваючи облудні гасла „мирного співіснування", веде далі розкладову акцію в усіх країнах західнього світу, сіє неспокій і провокує місцеві конфлікти, створюючи таким чином загрозу нової світової війни, яка при сучасному розвиткові воєнної техніки була б небувалою досі катастрофою для всього людства. Та — в цій ситуації дуже тяжко обороняти перед західнім світом інтереси поневолених Москвою народів: держави західнього світу, зайняті власними турботами й намагаючись відвернути небезпеку війни, не мають можливости звертати увагу на проблеми тих народів, що борються за свою свободу проти російсько-совєтської окупації. Цей стан накладає особливо відповідальні обов'язки на українців, які перебувають в країнах західнього світу.

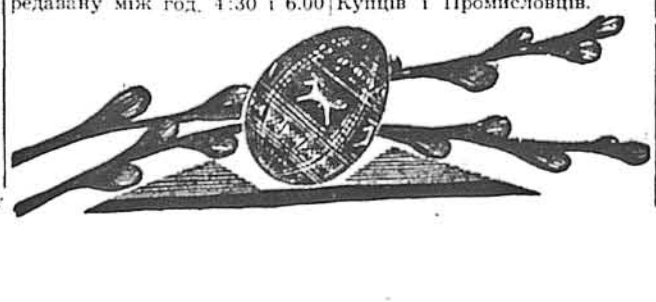
Державний Центр Української Народної Республіки закликає всіх українців на чужині не загострювати взаємних розходжень, припинити взаємні гострі полеміки й присвятити свою енергію дальшій наполегливій праці щодо інформування чужинецького світу про стан України під режимом московсько-совєтської окупації та репрезентації визвольних прагнень українського народу.

Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі із свого боку намагається робити все від нього залежне, щоб провадити інформаційну роботу про українську національно визвольну справу серед чужинців, щоб використовувати кожну можливість такої чи іншої допомоги українському народові на Батьківщині і щоб виконувати ролю речника українських визвольних прагнень до відновлення справжньої самостійної і суверенної, народоправної української держави — Української Народної Республіки.

Виконавчий Орган
Української Національної
Ради

Великодні радіопередачі „Пісні України"

Торонто, Канада. — Місцева щоденна радіопрограма „Пісня України", яку веде П. Наумчук, влаштовує у великодній час низку радіопересилань святочного змісту. У Велику П'ятницю, 23-го квітня цього року, о год. 4:30 по полудні в рамцях радіопередачі буде виголошене слово проф. Івана Власовского, автора багатотомової „Історії Української Православної Церкви". У Велику Суботу у передавану між год. 4:30 і 6.00 програму входитимуть гагілки і святкова дитяча хвилина. У Великодню Неділю будуть передані в год. 4:30 до 5:30 по пол. послання Владик — православного архиєпископа Михаїла та українського католицького єпископа Ісидора. У Світлий Понеділок між год. 4-ою і 5-ою радіопередача охоплюватиме великодні привіти і побажання, як також святкову програму Союзу Українських Купців і Промисловців.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

І НАЧЕ СОН ЯВЛЯЄТЬСЯ МЕНІ...

Ще й нині бачу церковцю стару
З дубових брусів, наче на картині,
Доріжка в'ється під гору,
Село лежить в долині.

І „Жучка" й „Зельмана" й „Воротаря",
І „Зайчика" й „Через попові лози",
Крізь прірву літ так чую я,
Неначе сміх крізь сльози.

І наче сон являються мені
Сільських дівчат веселі хороводи,
Лунають співи голосні,
Немов весняні води.

Не знаю, чи ще церковця стара
Стоїть, і чи гагілок там співають,
Та на Великдень буду я
З тобою, Рідний Краю.

Леся Лисак

ВЕЛИКОДНІЙ РАНОК

Відколи ми виїхали з дому, кожного Великоднього ранку, коли починають обхід з Плащаницею довкола церкви, мені стає дуже сумно... Можливо, що я навіть не повинна про це говорити, бо незабаром почнуть співати „Христос Воскрес", а при цих словах і цьому співі всі повинні радіти — і здебільша радіють. — Але мені чомусь здається, що коли я розкажу про це — мені перестане бути сумно... Ця наївненька надія — це залишки дитячої філософії, бо діти вірять, що коли розказати іншим про свої турботи — стає легше. А ми ж усі, до кінця життя, зберігаємо у душі щось з дитячої наївности...

... Бо, бачите, від коли ми виїхали з дому, все кругом нас — і трохи в нас самих — змінилося... В щоденному житті цього не помічається, бо люди з часом звикають і до найбільших змін, але коли приходять свята, коли приходить Великдень — тоді все якось пригадується.

Тепер ми ходимо в обході з Плащаницею вузькими, цементованими хідниками, попід вікнами міських будинків, біля хідника немає дерев, запарковані авта мовчки загороджують дорогу — і страшенно тісно... Так тісно, що люди йдуть здушеними, нерівними кроками, несміливо, непевно, так ніби пригнічує їх брак ширини... Тому то їхній спів звучить здушено, мляво, уривчасто, неначебто його покривала верства воску... Здається, що вони бояться співати повним голосом — може тому, що під вікнами чужих будинків, може тому, що вони з різних сіл та міст і не можуть зіспіватися, так, як треба?

Що після обходу не дзвонять усі дзвони так, як вдома, це вже інша справа — навіть у країні найбільшого добробуту не все можна мати...

І що після Великодньої відправи дівчата не виводять гагілок — це вже реальна дійсність, з якою давно треба було погодитися.

Тому відколи ми виїхали з дому, кожного Великоднього ранку, як починають обхід довкруги церкви, я йду в своє село. Не це, теперішнє, бо в ньому ще немає Великодня, там все ще Велика П'ятниця, — а в те колишнє, що й досі зовсім не змінилося, бо речі, покладені на дно душі, ніколи не змінюються.

Зап'ятки моїх новеньких черевичків — на Великдень треба було обов'язково мати нову одежу й нові черевики — трохи грузнуть в землю, бо земля тількищо починає висихати. Свіжа цьогорічна травичка тількищо починає показуватися з-поміж жовтих сухих стеблин минулорічної, але ви знаєте — напевно знаєте, — що це вже весна...

Весна мусить бути, коли є Великдень, а втім ви пізнаєте це по березах, що ростуть біля церкви. Берези, що дві останні ночі разом з жінками молилися при Плащаниці, злегка гойдають пасмами тонкого віття, а на пасмах кучері дрібненьких, ще не зовсім розвинених дуже зелених листочків...

Тепер берези задивилися в сторону сонця, що сходить, і ждуть на винесення Плащаниці...

... І ось ідуть спереду „старші брати" — крок за кроком, рівно, святочно. Вони вдягнені — хоч на думку берез це вже весна — в кожухи.

Кожухи пахнуть овечою шкірою і скринею. Високі господарські чоботи світяться ґлянцом і ступають важкостаточно. Права рука міцно держить кінець нової свічки, ліва огортає долонею кволе, бліденьке полум'я, а в дитячій голові вперта думка: „Щоб хоч не згасла свічка...

Як же ж в такому святочному обході може згаснути свічка?..."

Але блідий вогник таки гасне від зеленкаво-шорсткого подуву з піль, і тоді висока, нова свічка злегка пригортається до сусідньої і загоряється наново. Так, як схід і захід сонця, як початок і кінець...

А дівчата — ті „від хореньґев" — ідуть у самих блюзочках — для них же весна! — йдуть з відкритими головами — на те ж вони дівчата — в руках білі, нові, крахмалені хустинки і несуть „хореньґви". Ці нові, про свято, „хореньґви", що ще, здається, пахнуть фарбою, шелестять новим тугим шовком і розвіваються довгими шарфами.

А за „хореньґвами", за масивним блискучим хрестом, за великою і святою книгою Євангелія — ясніє світлий фелон, що його вдягається тільки раз на рік, бо так було в завіщанні старшої сестриці Марії, що подарувала його разом з парою сірих волів на церкву. Світлий фелон — і долоні загорнені в золотистий шаль — високо несуть Даро-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

ОЧІ НАШИХ БРАТІВ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ ЗВЕРНЕНІ НА НАС, НАШУ ЕМІҐРАЦІЮ В ВІЛЬНОМУ СВІТІ

З ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ В КАНАДІ З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

В цей врочистий час Христового Воскресіння, що сповнює серце кожного вірного християнина надземною радістю світлої перемоги Христа над силами пекла й самої смерти, ми, Ваші Пастирі, ділимося з Вами почуваннями тієї небесної радости й вітаємо кожного з Вас нашим українським, прадідним, великоднім привітом: „Христос Воскрес!"

Правдиве й глибоке значення тієї воскресної радости дуже влучно оспівує наша Великодня Утреня, де Христова Церква, сповнена таїнством прославленого Христа, так кличемо до своїх дітей: „Воскресіння день, променіймо радістю, люди: Пасха, Господня Пасха: бо від смерти до життя, і від землі до неба Христос Бог нас привів, що побідну пісню співаємо" (Кан. Гл. І. П. І).

Для закріплення й поширення цього свого Царства на землі, тобто для посіву в людських душах животворного зерна своєї воскресної перемоги, а саме життя Божої ласки згідно з Божими заповідями, Христос встановив свою Церкву й поручив своїм учням і їхнім наслідникам розійтися по цілому світі й голосити всім народам аж до кінця віків цю радісну вістку про існування на землі тієї нової людської спільноти, кермованої законом Божої ласки й любови, та помагати їм включитись в її ряди...

Тому, в цьому святому часі переживання таїнства Христового Воскресіння, ми спонтанно думаємо про Христову Церкву, а зокрема про найбільшу її сьогоднішню проблему, а саме про брак священиків.

Найбільшою небезпекою, перед якою стоїть сьогодні наша Українська Католицька Церква й цілий український нарід, є безперечно брак наших священиків. Це є правдою так для рідних земель, як для нашого українського поселення поза межами України.

Коли йдеться про Україну, положення нашої Церкви й українського народу на рідних землях є прямо трагічне.

Щоб про це переконатись, вистачить пригадати собі, що всі зусилля дикого переслідування зі сторони безбожного комунізму проти Христової Церкви й українського народу на землях України були, й є, звернені в першу чергу проти українського католицького й православного духовенства. Вороги Бога й українського народу добре знали, що Церква й нарід без власного духовного проводу не зможуть довго вдержатись при житті. Тому вони зробили все, що тільки могли, щоб морально й фізично знищити цей український духовний провід та відібрати їм можливість духової протидії!

У висліді цього плянового й систематичного нищення нашого духовенства на землях України, наша Церква і цілий український нарід опинилися сьогодні там у надзвичайно небезпечному положенні. З одної сторони комуністична, безбожна пропаганда в школі, пресі, по радіо, телевізії, в громадському й політичному житті намагається всіми силами знищити в народі саму ідею Бога, Божества людської душі, неба й пекла, а з другої сторони, немає кому успішно відбити ці диявольські напади, вказати народові на світло Божої правди й Боже післанництво Христа Спасителя, піддержати Його святою благодаттю Христових Тайн у цій затяжній, страшній боротьбі. Горстка священиків, що після довгих літ тяжкої тюрми, різного роду тортур та жахіть концентраційних таборів ще залишились при житті, не може як слід протидіяти цьому брутальному, безбожному наступові. Великих надій на доплив нових священичих сил теж там немає, бо як серед такого розшалілого безбожництва можна мріяти про їхню духовну формацію?

Тому очі наших братів на рідних землях звернені на нас, на нашу еміґрацію в вільному світі. Вони певні, що теперішнє переслідування безбожного комунізму скорше чи пізніше закінчиться, що Божий закон і здоровий людський глузд, знову запанують на свобідній, незалежній Україні, і що наша Церква і цілий український нарід зможуть знову свобідними устами прославляти Всевишнього.

Очевидно, вони спонтанно звернуть тоді свої очі до нас, до нашої Церкви у вільному світі... Бо після упадку безбожного комунізму Україна буде мати досить своїх власних лікарів, адвокатів, інженерів, професорів університетів і високо-кваліфікованих провідників в усіх інших ділянках національного й господарського життя, але Христових священиків, що працювали б у народі з руками й серцем Христа для повної обнови християнського життя, вона не буде мати. Про це повинна б думати наша еміґрація й в цьому напрямі вона повинна б розвинути сильну, програмову акцію.

† **МАКСИМ**
Митрополит Вінніпеґський,
† **НІЛЬ**
Єпископ Едмонтонський
† **ІЗИДОР**
Єпископ Торонтський
† **АНДРЕЙ**
Єпископ Саскатунський

ВЕЛИКОДНІ ПАСТИРСЬКІ ПОСЛАННЯ

Українських Католицьких Владик у ЗДА, Митрополита Амвросія Сенишина й Єпископа Ярослава Габра (Стемфордський Єпископ Йосиф Шмондюк не переслав свого послання для публікації в пресі) були надруковані (в уривках) у великодньому виданні „Свободи" за новим календарним стилем, у числі на суботу, 17-го квітня. В завтрішньому, також великодньому виданні „Свободи" буде надрукований ще Великодній Привіт Митрополита Амвросія Сенишина „Братам і Сестрам в Україні та поза Україною".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Воскресіння Христове — джерело надії

Символіка Великодніх Свят, може, ще ясніша, виразніша, аніж символіка Різдва Христового. Коли в оковах лютої зими прийшов на світ його Спаситель, то з подихом весни відпав камінь, що притолочував покривавлене тіло Сина Божого, і Він воскрес із мертвих. Це перемога світла над темрявою, це тріюмф добра над злом, це найсправедливіше вирішення вічного двобою між Ормуздом і Ариманом. І тому, поруч із святом Різдва, свято Великодня найвеличніше, найвеселіше, і сповіщають про нього найголоснішими дзвонами, відзначають його традиційним „христосуванням", як виявом загальної радости, взаємним частуванням усім, чим хата багата.

Було б великим спрощенням цієї святої символіки поменшувати її правдивість і її значення з уваги на актуальний стан у широкому світі, зокрема в Україні, де все ще тріюмфує зло і де на сторожі темряви стоять тирани з своїми полчищами. Сила християнізму саме в тому, що те, про що повчав Христос — вічне, незалежне від часу і простору. Цю правду потвердили мученики за Христову віру в часах, коли, здавалося, потуга поганського Риму була непохитною і непереможною. Римська імперія розпалась, як розпалось багато пізніших потуг, збудованих на неправді, запереченні Христових засад і людській кривді. І треба завжди пам'ятати, що в історії людства бувало вже багато періодів, коли десятки народів знаходилися в неволі і загальний стан у світі був, може, ще гірший, як він є тепер.

Але в цьому власне й велич віри в Христа та Його святу науку, що вона дає наснагу до боротьби за її здійснення, що вона дає людям і народам витривалість, сповнює їх силою — перебути всі терпіння. Половина сучасного світу в неволі. Безбожницький комунізм все ще в наступі, і засяг впливів комунізму щораз більшає. Агресивність комуністів у Південному В'єтнамі довела міжнародну ситуацію над берег нової великої війни. В Европі, Азії, Африці, в Океанії і в Латинській Америці працюють слухняні виконавці амбітних плянів Москви і Пейпінґу. І Москва й Пейпінґ можуть записати на свій рахунок ще не один успіх. Однак це тільки окремі битви у великій війні, що йде між поневолювачами й борцями за волю. До борців за волю належить і Україна. Вислід цієї війни не підлягає найменшому сумніву. Воскресіння Христове є їх надхненням, і під Його знаком вони переможуть.

„Новий елемент загрози"

Воєнна пропаґанда, що її повели в комуністичному Китаї, приготовляючи маси населення на можливість війни проти З'єднаних Держав у зв'язку з ситуацією у В'єтнамі, це — за висловом державного секретаря Діна Раска — „новий елемент загрози". Але Раск слушно додав: „... для обох сторін". В обох цих пунктах Дін Раск має слушність: війна проти комуністичного Китаю не є жартом, але вона куди грізніша для Китаю, як для Америки.

26-го листопада 1950 року, коли 200.000 китайських „добровільців" почали переходити з півночі річку Ялу й відтискати Сьому американську дивізію, яка очистила була цілу Корею від комуністів і дійшла до кордону Манджурії, генерал МекАртур заявив: „Це цілком нова війна". І ніхто вже більше не говорив про „поліційну акцію", яку ніби в Кореї переводять війська Об'єднаних Націй. Хоч та війна викликала величезні втрати, скінчилася вона нічим: непевне військове перемир'я відновило злощасний поділ Кореї, віддавши Північну Корею під фактичне володіння комуністичного Китаю. Сталося це виключно тому, що президент Труман не дозволив генералові МекАртурові збомбардувати промислове запілля й шляхи постачання комуністичного Китаю. Це була вагітна на сумні наслідки історична помилка Америки.

Можливо, що нерішучість Америки в Корейській війні стала психологічним джерелом аґресивної постави Пейпінґу у справі В'єтнаму. Можливо, що комуністичний Китай покладається на свій невичерпний людський матеріял — 650 мільйонів людей — забувши всі історичні прецеденти, коли то число населення держави не грало ніякої ролі: і прогру Персії проти маленької Атенської республіки в старовинних часах, і прогру царської Росії у війні проти Японії в 1905 р., і прогру Османської імперії у визвольних війнах малих балканських країн. Якщо Пейпінґ зважиться на активну участь у війні в В'єтнамі, то китайське запілля не буде вже „табу". І півмільйонова армія Чіянґ Кай-шека на Тайвані не стоятиме бездільно. Така війна не була б іграшкою: вона велася б і в Кореї і у В'єтнамі і захопила б, може, інші країни азійського Півдня. Але завершилась би кінцем комунізму в Азії.

о. Роман Ганас

ЦЕ ГОСПОДЬ ВЧИНИВ ЦЕЙ ДЕНЬ, РАДІЙМО І ВЕСЕЛІМСЯ НИМ

Це день Воскресення! Люди, тішмося цим празником і обнімім друг друга. Назвім братами і тих, що ненавидять нас, і ради Воскресення простімо їм усе і разом заспіваймо: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував.

Чого більше треба людям, що є цінніше для них в житті, як не почування радости. Радість — це сила, яка оживляє та памагає перемогти всі трудноші життя, радість — це сила, яка об'єднує людей, це усміхнені очі, це — розспівані уста, це щастя, сонце людського життя на землі. Ніхто більше, як Господь Творець від віків розумів потребу радости в житті людей, ніхто більше, як Господь Творець подбав, щоб по великому смутку, який впав на людське життя, по грісі Адама й Еви, повернути людям надію та радість. І тому післав свойого Сина на світ, як приобіцяв, щоб Його Син, прийшовши на світ, навчив людей, як треба любити і терпіти, та переконати людей, що по терпіннях як надгорода приходять радість життя на землі та благословенне воскресення.

Ісус Христос не лише навчав людей, як треба жити, але сам Він пройшов тернистий шлях життя, сповняючи волю Бога Отця для щастя людського життя і вічного спасення, прийняв тяжкий хрест, дав себе розп'яти, і як передбачив, по тридневному лежанні во гробі, воскрес во славі. І цю радісну подію щороку пригадує нам свято Воскресення.

Воскресення — це слово, що найсильніше зворушує почуття і думку людини. Воскреснути — значить ожити, а життя то найцінніший дар Божий, даний людині.

Щороку з весною, коли завмерла природа оживає до життя, християнський світ святкує Воскресення Ісуса Христа, як найважливішу подію й доказ правдивого післанництва Сина Божого. І тому, що свято Воскресення припадає все на весну, воно набирає подвійної сили радости, подвійної символіки в християн, які вірують в Христа, в Його закони та в перемогу Його правди.

Церква пригадує та приготовляє всіх вірних християн до їхнього воскресення, навчаючи, що варт терпіти, варт бути вірними Христові та ждати власного воскресення.

І тому оця велика радість Христового Воскресення, оця радість приходу весни спричинили, що вони так яскраво відбилися в церковних воскресних Богослужбах, у взнеслих піснях та співах, та доповнилися прекрасними звичаями віруючих народів, створюючи разом могутню великодну містерію.

Цього року знов наша еміґрація святкуватиме Воскресення на чужині, зберігаючи всі церковні і народні звичаї рідної землі, а Україна далі під тягарем переслідування.

У свято Воскресення наші брати не почують гомону воскресних дзвонів, не почують радісних великодніх пісень, наша молодь не буде виводити гагілок коло церков, в наших родинах не буде на столах благословенних пасок, писанок, мясив, як було колись за добрих вільних часів. В той день радости наші брати й наші сестри, пригноблені, неодіті, ненасичені й перестрашені думками полетять до нас далеко та, поздоровляючи нас привітом Христос Воскрес, питатимуть нас тут на волі і в достатках, що ми робимо всі, щоб помогти їм, бодай доброю надією, щоб вони могли витривати, бо і для них прийде хвиля воскресення!

Хоча наші думки та почування в днях Воскресення будуть наповнені духом радости, то ніяк не втечемо від запитів нашого сумління, що ми робимо всі разом і кожний зокрема, щоб злагодити терпіння рідної землі. Наше сумління буде вдаряти в наш розум і серце, та буде питати всіх нас, чи готові ми на поправу нашого церковного та народного життя, чи готові ми всі зложити жертву покірних рішень, щоб в наших церквах в день Воскресення ми всі разом об'єднані з нашими Владиками, священиками і цілим народом, спільно заспівали воскресну пісню: люди, тішмося цим празником і обнімім друг друга, бо там, де згода, там Бог благословляє, там і перемогу посилає!

Наша терпляча Україна випросила чудо, і Бог дав, що звільнили з довголітньої тюрми найближчого до Бога нашого заступника Первоієрарха нашого народу, Кардинала Йосифа Сліпого.

Наш нині великий провідник Кардинал Йосиф дістав від Бога ту ласку з'єднати нас розсварених на чужині, навчити цінити терпіння народу, навчити вірити, навчити бути покірними тих, які не бачили і не чули терпінь та зойків наших батьків, наших дітей, бичованих ворогами, навчити любити та слухати, бо тільки там перемога, де є згода.

Як дуже хотілося б, щоб у Воскресення Христа Він воскрес в душах всіх нас українців на чужині, щоб наповнив душі наших церковних та народних провідників духом християнської любови, щоб наповнив цим духом всіх щирих віруючих членів нашого народу, а передовсім, щоб наповнив нас всіх духом пошани та послуху для того, котрого Вселенський Архиєрей Папа Павло торжественно перед цілим світом назначив нашим провідником.

Думаємо, що у всіх наших домах, наших родинах, в людей доброго серця, щирої любови, правдивого патріотизму і не лукавої гордости, під час свят Христового Воскресення буде збільшена великодня радість тому, що Провидіння Боже зіслало нам провідника з іменем Йосиф, як символ, як пригадку, Йосифа опікуна Божого Сина нині Воскреслого з гробу, і в тому символі Божої опіки над нами черпаймо надію для нашого життя та щирими українськими серцями співаємо: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував.

Д-р Михайло Кушнір

ТРАДИЦІЯ І ПЕРЕСУД

Українська еміґрація живе з головою поверненою до минулого. Чужі говорять про неї, що „вона хотіла б їхати таким кораблем, що їде взад". І справді, хоч кожний українець — це народжений сатирик і критик українських національних хиб і недоліків, і хоч кожний теж має в собі дещо з віщуна і пророка, що вже давно все передбачив, але кожний займає місце на кораблі-примарі, мріючи про поворот. Не марять про минуле тільки ті, що його не мають.

Отже молоді й ті, яким батьківщина була мачухою. Але навіть і ті скривджені ніколи не забудуть української землі й українського неба.

„Еміґрації не вертаються, — говориться, але ми таємно додаємо в серці: „За виїмком нашої". Еміґрації, очевидно, не вертаються, але хто на цьому світі вертається? Коли б так тих сповнених туги еміґрантів запакувати на велику фльотилю і висадити на українському березі, напевно більша їх частина після небагатьох днів почала б передумувати, як знову покинути край. Бо вони не знайшли б свого минулого, своїх марінь. Еміґрації не вертаються, але й народи не вертаються до свого минулого.

Наші брати над Дніпром так само тужать за минулим, як ми тут над Гадсоном. Тільки вони мають змінену батьківщину, а ми її зовсім не маємо.

Варто, отже, призадуматись над тим, чи наша любов батьківщини не є тільки марінням, а сам край мітом, казкою, сонним привидом. Бо батьківщина, це не затриманий час, не раз написана книжка, чи раз намальована картина. Оце й є: еміґранти тужать за буколічним малюнком, на якому посередині пливе Дніпро, а по боках стоять селяни у вишиваних сорочках і барвних свитах, та кароокі дівчата, сперті на снопах пшениці, а побіч козаки з-під Конотопу і Жванця.

А батьківщина — це великий суспільний обов'язок, дійсність, що постійно діється і змінюється.

Батьківщина може існувати теж і без землі, в душах і збірній волі. Але тоді вона не приносить користи, тільки труд і зусилля. Від тієї, зобов'язуючої батьківщини, ми радо втікаємо до ідилії щастя і розкоші.

На жаль, правдивою є тільки ця зобов'язуюча батьківщина, друга вже давно померла. Ніхто вже не найде щастя дома, бо його немає у батьківщині. Батьківщина — це вже сьогодні тільки свідомий обов'язок.

Наші письменники на еміґрації є неначе чарівники, замовлювачі і ворожбити. Вони викликають духа давно померлого минулого і як на рисунковому фільмі показують нам батьківщину як палату царівни Сніжки, як городи з країни чарів, як збірку переказів, леґенд про мавок, водяників і русалок, як забобонний, пересудний, патріярхальний світ з-поза межі дійсности. Виховники й статисти на еміґрації дивуються, що ті казки не поривають навіть дітей, а що ж допіру доростаючої молоді в другій половині двадцятого сторіччя.

Хто знає, чи найкращим засобом збереження національної спільноти на еміґрації не була б боротьба з мітами і пересудами? Двигнення з основ брили леґенд? Отворення вікон на Божий світ дійсности?

Наближення України до світу? Коли ж на еміґрації урочисто поховаємо білі хатки під солом'яними стріхами, заховані в мальвах і соняшниках, і побудуємо села з цегли і з каменя, коли ж шевці з Угнова стануть біля варстатів новочасних фабрик, коли ж врешті зникнуть жорна, кросна й соха?

Бо як же ми звідси бачимо батьківщину? Для одних — це є вигідний уряд і добра платня кожного першого, для інших добра посада, почести в громадянстві, двомісячні вакації і других тільки ж вільних днів продовж року. Для одних — це вілля в Карпатах і дозвілля над Прутом, для других кусії у „Віденці" чи „Центральній", у гурті друзів і знатральній", у гурті друзів і знайомих. А інші знову, і цих дуже багато, замикають батьківщину в межах різдвяного чи великоднього стола. Не так серцем за нею тужать, як радше шлунком. А ця мрія про вигадливу їжу є одним із проявів туги до померлих, доконаних і давноминулих часів. Але не час тепер на гулянці збитки, бо до стола прийшли тепер виголоджені віками люди з під стріх і з ліп'янок. Не час сьогодні на домашні фабрики, їжі, бо треба виконати важніші і пильніші праці. Тому перекладанці й бабки пересуваються невблаганно в минуле, подібно як настоянки, запіканки і жарені поросята. А втім, в казках і оповістях нехай собі залишаться, даючи свідоцтво давнім часам. Але річ у тому, щоб вони були вказанням на майбутнє, предметом дійсних пожадань і щоб вони не поглиблювали пропасті між життям сьогоднішнього світу і нашою уявою.

Візія батьківщини має спиратися не на картини зі старосвітських ілюзіонів, але на дійсність, якою вже користуються щасливіші землі і народи. Тут на еміґрації батьки говорять до дітей: „У нас цілком інакше; у нас весна — це зазулине кування, і соловейків спів, і бузьків клекотіння, жасмину, бозів і конвалій запах, у нас весілля то й тиждень тривало; у нас на Великдень столи вгинались" і т. п.

Діти люблять казки, нічого про це не знаючи, що батьки беруть їх серйозно. Українські батьки на еміґрації не читають сьогодні дітям Андерсена і Глібова, але оповідають про свою Україну. Але діти доростають, їх ум замикається тоді перед казками і хапчиво поглочує дійсність. І оце починається трагедія. Вир дійсного життя пориває ті виросли українські діти в чужий світ, бо веселок і леґенд триматися не можна. Ті діти соромляться, що в нас є інакше, а не так само, або хоч подібно як у чужих. Батьківщина перестає для них бути дійсністю, а стає наївним мітом. Україна наших дітей не може бути в постолах і сіраках, і обмежуватись вишневим садком і парафіяльним домом, оброслим диким виноградом, але мусить бути така, як краї на Заході. Українське вугілля і сталь, залізна і манґанова руди, нафта, сіль, олива, і міста з новочасним будівництвом, і ремесла, промислова, рільнича і культурна творчість — повинні бути ідеалами показуваними українській молоді на еміґрації.

Це, очевидно, не все. Нарід — це передусім традиція і спільнота цілей. Леґенди про Кия, Щека й Хорива, про Аскольда і Дира, про сплячих лицарів, домовики, великодні столи і звичаї, ніч під Івана Купала — є теж частиною національної традиції, але не на них ця традиція кінчається.

Українські релігійні, історичні, наукові, культурні традиції, традиції праці і боротьби є надзвичайні і невичерпані. Тільки ми їх заслюзили і зробили мілкими і тривіяльними. Витягаємо з національного шпихліра коралики, а не штаби золота, стрічки, а не книги, казки, а не біографії, сонники, а не трактати. Знання рідної історії є в українців засоромлююче, мале і тісне. Торчимо постійно в льодовій епосі нашої історії, а Рюрик є нам ближчий ніж Сковорода, Потебня і Нарбут.

Нашу традицію треба отже чим скорше очистити з павутиння пересудів і пилу леґенд. Треба вивести її з дитинства. Бо традиція є живою скарбницею, незамуленим джерелом, серцем історії. Серцем тисячолітньої історії.

Традиція, не забобон і не народня пісенька.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВЕДМЕЖА ПРИСЛУГА

Не будемо торкатися питання, в якій мірі національні елементи можуть мати місце в світогляді ідейного комуніста, оскільки комунізм теоретично базується на інтернаціональній основі. Знаємо і віримо, що в сучасній дійсності серед культурних діячів і навіть членів компартії в УССР є люди більше чи менше прихильні до національної ідеї, одверто чи приховано національно свідомі.

Ми радіємо, якщо такі люди на сторінках совєтської преси впоминаються за національні справи: закликають плекати і вдосконалювати мову, домагаються збільшувати наклади видань українською мовою тощо. Ми з захопленням читаємо вірщі нової ґенерації, в яких відчувається національний дух і любов до батьківщини. Така наша реакція, наші почування зрозумілі й оправдані.

Але зле, коли ми в своєму захопленні втрачаємо почуття тверезого розсуду і починаємо співати дитирамби тому чи іншому підсовєтському поетові чи культурному діячеві, коли випускаємо книжки, в яких підносимо тих людей на постамент національних героїв. Ми робимо непрощенну помилку, коли про будь-якого культурного діяча з УССР пишемо, що він „свой парень", бо — син розкуркулених батьків, а це значить прихований ворог совєтської влади.

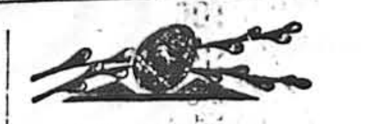
Добре, що на Україні є тепер надійне ґроно молодих письменників, які пробують виявляти у своїй творчості національне кредо. Але припустімо, що хтось із них у порядку культурного обміну прибуде на американський континент, а ми почнемо публічно виголошувати йому „осанна" і підносити його на щит, як борця за поневолену батьківщину. Які можуть бути — або може вже є — висліди з вищезгаданих виявів наших емоцій чи сантиментів? Безсумнівно — неґативні, бо ті наші вияви є для кожного з них тягарем, що перешкоджає плисти, тим путом, що зв'язує, тим, що закриє йому рота, бо не дасть говорити на повний голос.

Публічними виявами наших симпатій до тих українців ми робимо велику шкоду національній справі, бо підрізуємо крила національно найвартіснішим і надійним людям: придбавши таких непроханих протекторів і звеличників, вони ввесь час відчуватимуть на собі тавро „підголосників буржуазних націоналістів", і не зможуть зробити й половини того, на що потенційно спроможні.

Для чого ж ми це робимо? Адже трудно припустити, щоб політичні еміґранти, які так поступають, вірили у переродження комунізму, в те, що в УССР уже така свобода, що „опінія" буржуазних націоналістів не тільки не компромітує підсовєтських культурних діячів, а ще й підвищує їх престиж та впливовість.

Не смісмо забувати, що основні напрямні політики большевицького режиму не змінилися й не зміняться. Ми вийшли на еміґрацію, щоб боротися проти окупаційного режиму й допомагати в цьому українському народові, а тому не можемо толерувати експериментів, які послаблюють і роззброюють національні сили. Свобода — це не те саме, що анархія. Не може кожна група робити те, що їй забагнеться. Хтось мусить реґулювати наше громадсько - політичне життя. Нарешті починаємо розуміти, що зламання консолідації на базі УНРади було фатальною помилкою, бо наш еміґраційний корабель пливе без стерна й робить увесь час шкідливі для національної справи зиґзаґи. Тепер маємо єдиний вихід із ситуації: реґулювати нашу національно - політичну діяльність на форумі УККА, але в формі порозуміння й здорового компромісу.

А. Гудовський
Ню Йорк

ВЕЛИКДЕНЬ

Дзвонять дзвони, гомін лине
Ген, високо до небес . . .
Бо сьогодні День Великий —
Із мертвих Христос Воскрес!

Дзвонять дзвони
В храмах Божих:
„Чудо — чудо всіх чудес . . ."
Вже співають разом вірні:
„Істинно, Христос Воскрес!"

Встав із гроба,
як в пророчих,
Книгах сказано було.
І серця розбиті людські
Поєднав Він ув одно.

гріха зірвав окови
І готовить для нас рай . . .
Із неволі, Христе Боже,
Увільни й наш Рідний Край!

Щоб і там на волі в славі
Воскресіння Твого День
Зустрічали наші рідні —
Вільні від оков — тюрем.

Щоб і там дзвонили дзвони
В храмах Божих спів лунав,
Щоб раділа Україна,
Що Воскресний День настав.

ЯРОСЛАВА БОЖЕМСЬКА

Наталія Савченко

ВЕЛИКДЕНЬ У КИЄВІ ЗА МИРНИХ ЧАСІВ

Намовили мене товаришки залишитися на Великдень у Києві: „Ти не уявляєш, як гарно буде тут, казали, підемо по церквах". Я погодилася.

Надійшов бажаний день. Умовилися зібратися коло Думської площі. Тітка, в якої я була спинилася, вибиралася піти раніше до Софіївського собору, бо піти пізніше, то не проберешся в церкву. Ми ж мали зібратися на одинадцяту годину. Всі прийшли точно. „Куди ж спочатку?" виникло питання. — „Звичайно, до св. Софії",озвалися голоси. Рішено. Пішли. В повітрі панувала урочиста тиша.

Висока темна небесна баня усипана безліччю зірок.

Почулися призивні голоси дзвонів . . . Поспішаємо . . . Врешті прибули. Ось і наша величня гордість — Софіївський собор. „Ой, Господи! куди там нам пробратися всередину, немає й мови!" — вигукнула товаришка. И справді, перед головним входом натовп людей залив все навколо: це ті, що не могли протиснутися до церкви. „Може пощастить пробратися на хори", — радив хтось. Усі засміялися: „Еге! там нас тільки й чекають!" Вперед просуваються молоді сильні плечі студентів, але я відмовляюся йти в середину: „Задушать", — кажу, та я й не витримаю тої духоти". „Залишимося й ми тут, поки буде виходити процесія з церкви, а тоді зможемо й ми увійти."

Так і вирішили. Стали при дверях, хоч і там було дуже тісно. Саме в пору. Двері відчиняються і виходять із корогвами, далі духовенство, хор . . . Ми вливаємося в натовп. Коли всі вийшли, двері собору замикаються й запечатуються: церква тепер — гріб Господній. Процесія тричі обходить церкву, хор співає і ми вплітаємо й свої голоси.

Ось процесія вже обійшла тричі навколо церкви й спинилася перед замкнутими дверима . . . Владно вдарив дзвін один, другий . . . Від Михайлівського собору приєднується потужний, урочистий дзвін, а там і Миколаївський озвався, а за ним і Володимирівська церква. Ген здалека — Печерська, а далі й Видубецька . . . І понеслися величні урочисті дзвони, що віщували воскресення Христа. Створилася чудова симфонія . . .

Вона наповняє повітря й несеться туди високо, в небеса!

Печатка на дверях Софії зламана і вони відмикаються: „Христос Воскрес! . . . Христос Воскрес!" — Це хор. Він співає чудово. Тут є й оперові співаки, солісти. В серці зростає почуття молитовної екстази: „Христос Воскрес!" . . . Ми також підтягаємо за хором.

Всі входять у церкву, а вона вже сяє вогнями. Та ми довго тут не затримуємося, поспішаємо до іншої церкви: „Куди?" До найближчої, до Михайлівського, а потім — до Володимирської. Біжимо, поспішаємо, хочемо ще й там почути „Христос Воскрес" — вітання священика.

Всі церкви горять вогнями, дзвони не перестають перегукуватися мелодійними передзвонами. Всі церкви оточені вінками огнів: це господині з пасками до свячення. Миготять при кошиках із пасками свічечки і творять авреолю навколо церков. Повсюду багато молільників! Христосуємось поміж собою. Побували в Михайлівському, а там і в Володимирівському. „А що якби ми шугонули до Печерська, га?" — пропонує хтось. „Ну що ж, ходімте!"

Молоді ноги невтомні. Ми під'їхали трамваєм до Миколаївського, побули трохи там, далі чвалаємо піхотою на Печерськ, до монастиря. А там такий натовп, що не можна собі й уявити! Сюди назбиралося люду зо всіх околиць Києва. Ось ми при церкві . . . Чудовий монастирський хор зворушує наші душі.

Наші студенти-силачі таки проштовхалися в середину. Напереді було вільніше, там ми й спинилися.

Правив архимандрит у сослуженні чисельного духівництва. Щохвилі вітав він народ: „Христос Воскрес!" А ми чи не найголосніше вигукували: „Воістину Воскрес!" Тут ми вже й вистояли до кінця Служби Божої.

Скрізь перед церквами стоїть багато жебраків, а тут чи не найбільше.

Монастирська братія приготувала тут для них розговіни. Щедро принесені пожертви громадянства долучилися до коштів монастиря. Кортіло нас подивитися, як воно там є. Пішли до трапезної.

Там уже розставлені довгі столи, а на них красуються цілими горами крашанки, ковбаси, шинка,паски тощо. По краях на столах парують величезні, відер по два, самовари.

Вистоявши Службу Божу, пішли подивитися на посвячення пасок. Тут, як і скрізь, вони виставлені в кошиках, застелених гарно вишитими рушниками, а при кожному запалені свічечки. Чудова картина! Вибралися й на дзвіницю, подивилися навколо: який прекрасний вид!

Всі цјркви осяяні безліччю вогнів від свічок, а навколо кожної — світляні вінки запалених свічок — це паски до свячення. Сходимо на долину.

Виходить духівництво святити паски. Йдемо за процесією. Святочно вдягнуті молодиці при своїх кошиках, де пишаються крашанки, писанки, пахучі паски, ковбаси, шинка, поросята, індики. „Ой як мені захотілося їсти!" — ухопився за живіт наш комік. — „Тихо!" — спиняє його хтось. „Ще почує котрась із тіток".

Захопившися мальовничим образом, ми не зауважили, що залишилися далеко позаду процесії. Раптом чуємо: „Людоньки! та це ж наші студенти!" — „Христос Воскрес!" вітаємо ми молодиць — „Воістину Воскрес!" — відповідають. Пізнали студентів, бо вони були в уніформах. Тітки думали, що всі студенти бідні і їх треба обдарувати. А наші жартуни одно вітаються: „Христос Воскрес!" Їм охоче відповідають: „Воістину Воскрес!" А ось одна з тіток простягає пару крашанок: „Просю, розговійтеся", а друга — добрий шматок ковбаси. Ми сміє< мося й одмовляємося: „Нас дома чекають, не турбуйтеся, дякуємо!" Та куди там! Вони ображені відмовою: „Е, ні! не годиться відмовлятися від свяченого, просю!" Одна з старших жінок втискає в руки одному з наших порядний шмат ковбаси, сала й паски: „Та беріть, просю, не погордуйте, не обиджайте мене. В мене онук ось такий, як ви, просю!" —

Що робити: той бере й дякує. А за тою й інші собі пригощають. Бачимо, що вони вже збираються йти додому, але кожна поспішає погостити нас свяченим. Ми сміємося відмовляємося, але вкінці мусимо брати, бо тітки не відстають.

Коли ми вже відходили, то один із наших і каже: „Нічого, дай Боже здоров'я нашим тіточкам, спасибі їм, буде нам-подорожнім чим розговітися. Давайте підемо в Царський сад, це не так далеко. Там відпочинемо й розговіємося".

Ця пропозиція всім подобалася. Сміх, жарти. Але одна полохлива панна озвалася: „А злодії?" Всі засміялися, а один із студентів висунув трохи із кишені револьвера: „Ось! нехай ідуть!" — „Он як!" — скрикнули ми всі: „Значить озброєні! Ну то нема чого боятися" — „А як ви думаєте, на всякий випадок: Царський — це не жарти та ще вночі!" — „Ну йдем!" — Рушили: „Дам лиха закаблукам" — жартує комік.

В парку посідали на лавках так, щоб було видно Дніпро.

„Давайте краще розговлятися, благо, що є чим!" Тут комік знову ухопився за живіт: „Блага думка!"

Ми всі жартували, що ось розговляємося в саду. „Ану навбитки", простягнув хтось свою крашанку. — „Е, ви показуєте тільки чубок, висуньте всю!"

Добре відпочили, перекусили, насолоджувались ви-

(Закінчення на стор. 4)

ХРИСТОС ВОСКРЕС, ВОСКРЕСНЕ І НАША РОЗП'ЯТА БАТЬКІВЩИНА УКРАЇНА

ІЗ СПІЛЬНОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ МИТРОПОЛИТА БОГДАНА И АРХИЄПИСКОПА ГЕННАДІЯ — ВЛАДИК УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ

„Знову приходиться нам за Божим Провидінням святкувати Славне Свято, Воскресіння Христове. На жаль, не в мирному стані, а в атмосфері ненависти, ворожнечі й роз'єднання.

Чи можемо тепер мріяти про спокій і єднання, коли одні наші люди „говорять про спокій і єднання, а в серці в них зло", (пс. 27:3), а другі забувають, що немає і не може бути єднання світла з темрявою, Христа з Голіятом (сатаною), вірного християнина з невірним (веліяром). (2 Кор. 6:14-15). Спокій тільки Той дає „Котрий є, був і гряде" (Откр. 1:4), від Бога Отця і в Ісусі Христі, і великий спокій „тільки у тих, хто любить закони Господні" (Пс. 11:8).

Що ми бачимо тепер тут в розсіянні на чужині, серед таки наших братів українців, волею Божою розкиданих по всьому світі і на рідній, милій Батьківщині нашій Україні? Наша дорога Батьківщина дальше поневолена, нарід наш насильно змушений працювати у колгоспах, він систематично винищується, ворог його денаціоналізує, нарід український гине десятками тисяч на „цілинних землях", у Туркестані, у Караганді, у концентраційних таборах та у в'язницях. Свята наша Українська Церква на Батьківщині знищена цілком, хоч червоний сатана відновив церкву, то це лише про людське око, бо йому потрібно з існування церкви витягати політичні користі, як це робив колись ненаситний цар Петро Перший і безбожниця Катерина Друга, що розпинали нашу Україну. Віра на батьківщині заборонена, а ті що вірять і щиро просять милосердного Бога урятувати їх з того тяжкого пекла, від безбожної тиранії, — дивляться на нас з великою вірою, любов'ю та надією, на тих, що вирвалися з диявольської неволі, а тепер живуть, як у Бога за дверима, в Канаді, Америці, Австралії, Европі та в інших частинах світу. Дивляться на нас, що ми їм допоможемо та що ми зробимо все можливе, щоб прискорити їхнє і наше національне визволення та воскресіння.

Що ми зробили православні українці, розкидані по всьому світі? Чи ми дотепер об'єдналися? Чи ми стали одним фронтом, одною лавою на боротьбу за визволення поневоленої батьківщини України? Ні! Нічого майже не зробили...

Свято Воскресіння Спасителя Ісуса Христа це не тільки спомин основного чуда, що є підвалиною і фундаментом християнства, але це є заразом Свято Воскресіння Господа Ісуса Христа, воскресіння від смерти до життя, бо Христос воскрес, воскресне і наша розп'ята Батьківщина Україна. Коли в наших серцях буде віра, любов, щирість і надія, то Ісус Христос воскресить заплакану та знеможену нашу Україну. Він оселиться в нас, замешкає, воскресить нас заспаних і перемінить наше мізерне життя в життя духовне, в життя вічне. „Воскресіння Твоє, Христе Спасе, ангели оспівують на небесах, і нас на землі сподоби чистим серцем Тебе славити".

Тому, святкуючи Христове Воскресіння, посилім свої молитви, сповістім Воскреслому Спасителеві усе, що нас турбує, тому усердно молімся за поневолену нашу Україну і за спасіння всіх людей, молімося за тих, що у темницях перебувають, по таборах караються, за тих, що тяжко працюють, за поневолених та за їх спасіння щиро молімся.

Молімось, щоб Воскреслий Господь воскресив нашу Україну і звільнив її з неволі, щоб Господь удостоїв нас поєднання церковного і національного".

Христос Воскрес!

† Митрополит Богдан
† Архиєпископ Геннадій

Архиєпископ Кир Геннадій, єпископ-помічник Української Православної Церкви в Америці

Митрополит Української Православної Церкви в Америці Кир Богдан іменував Високопреосвященнішого Архиєпископа Кир Геннадія Шиприкевича своїм єпископом-помічником. Архиєпископа Кир Геннадія прийнято до Української Православної Церкви ще влітку 1964 Б. Р. на його прохання.

Їх Високопреосвященство, Високопреосвященніший Кир Геннадій народився в сім'ї українського православного священика на Волині. В св. хрещенні одержав ім'я Григорія. Учився в духовних школах і в 1914 р. закінчив повний курс наук в Духовній Семінарії в місті Холмі. По закінченні наук в Духовній Семінарії мобілізовано його до російської армії, як рядового в 1914 р. По році, після належної підготови, підвищено його до старшинської ранґи. Після революції в Росії в 1917 р. брав участь у визвольних змаганнях українського народу як старшина української армії. По закінченні війни в 1920 році повернувся в Луцький повіт під окупацію Польщі.

В 1921 р. гродненський єпископ Володимир висвятив його на священика. Душпастирював в парохіях Волинської і Польської Єпархії під окупацією Польщі В 1940 р. архиєпископ поліський Олександер іменував його протоієреєм. В 1942 р. з рук луцького архиєпископа Полікарпа прийняв постриг монашества з ім'ям Геннадій. Згаданий архиєпископ Полікарп підніс його до сану архимандрита.

За згодою і благословенням Кіріарха Української Православної Церкви на зайнятих німцями теренах України, варшавського Митрополита Діонізія був в місті Луцьку на Волині 24-го травня 1942 р. висвячений на Єпископа міста Дніпропетровська - Січеслава в Україні. Чину Єпископських Свячень-Хіротонії доконали над ним Луцький Архиєпископ Полікарп в асисті Єпископа Мстислава.

По хіротонії виїхав Високопреосвященніший Кир Геннадій до місця свого служіння, в місто Дніпропетровське-Січеслав і при кінці 1942 р. піднесено Кир Геннадія до сану Архиєпископа.

В 1944 р. німці виселили Архиєпископа Кир Геннадія з України до Німеччини, звідкіля Кир Геннадій приїхав в 1950 р. до З'єднаних Держав Америки. Тепер резидує Архиєпископ Кир Геннадій в Шикаґо, Іллиной.

Українська Православна Церква в Америці й Канаді, яка перебуває під омофором Святішого Вселенського Патріярхату в Царгороді, щиро вітає Їх Високопреосвященство, Високопреосвященнішого Архиєпископа Кир Геннадія у своїх рядах і безмежно радіє, що в достойній особі Їх Високопреосвященства Кир Геннадія матиме щирого співробітника!

І тому в честь свойого Вікарного Архиєпископа Кир Геннадія кличе грімко тричі: **Іспоплат Еті, Деспота! — на многая і благая літа, Владико!**

† БОГДАН, Митрополит
† Геннадій, Архиєпископ

ГАГІЛКИ НА УКРАЇНІ

ХАЙ ЖЕ ОГОНЬ ЗАПАЛАЄ В НАШИХ СЕРЦЯХ Й ОБ'ЄДНАЄ НАС

ІЗ СВЯТОЧНОГО ПАСХАЛЬНОГО ПОСЛАННЯ ПАЛЛАДІЯ, АРХИЄПИСКОПА УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЕКЗИЛІ

„Воскресіння день, просвітімось, люди. Пасха, Господня Пасха! Бо від смерти до життя і з землі до небес Христос Бог нас переніс..." (Ірмос 1-ої Пісні Воскр. Канона).

Так співає наша Церква в день Воскресіння Христового, в цей найбільший християнський празник. І справді Воскресіння Христове — це найбільший празник, це „свято із свят і торжество із торжеств" (Ірмос 8-ої Пісні). Бо Своїм воскресінням, Господь Ісус Христос переміг смерть і нам дав надію на воскресіння до життя вічного. „Я воскресіння й життя, хто вірує в Мене, — хоч і вмре, буде жити" (Ів. 11:25). Цими словами Господь Ісус Христос підтримує нашу віру в позагробове життя.

Свята віра походить від Бога. Вона завжди підтримує людську душу серед найтяжчих терпінь. Святі Апостоли та перші мученики Христові витримували найтяжчі переслідування і віддавали своє життя саме у твердій вірі в Воскреслого Христа. В І. Посланні до Коринтян св. Апостол Павло каже: „Коли б Христос не воскрес, тоді віра наша (була б) даремна" (15:17).

Свята віра є необхідною чеснотою в житті кожного християнина. Без віри не можна догодити Богові (Ри 10:10). Сам Господь Ісус Христос навчав про важливість віри: „Усе, чого ви в молитві попросите, віруйте, що одержите й сповниться вам" (Мк II:24).

Свята віра є особливо важливою в житті кожного українця. Бо вона підтримує надію на визволення нашого поневоленого українського народу.

Колись ізраїльський народ попав був у тяжку вавилонську неволю. Але священики захопили з собою вогонь із жертівника і переховували його для молодого покоління, яке зберегло віру батьків своїх і визволилося з тяжкої неволі.

Також і наш український народ виніс з собою з Батьківщини святу віру і зберігає її як найдорожчий скарб. Ми зберігаємо не лише віру наших батьків, але також усі звичаї та інші цінності, як н. пр. чудотворну ікону св. Миколая „Мокрого".

В Україні був звичай запалювати вогні у Великодню ніч. Цей вогонь вважався святим, бо він очищував повітря, та звільняв землю від усякої нечистоти. Нехай же цей святий вогонь запалає в наших серцях і очистить нас від усякого гріха. Хай спалить наші пороки і об'єднає нас в одне.

Молімось до Воскреслого Христа, щоби дарував нам тверду віру в світлу майбутність нашого народу; щоби дарував йому волю. Щоб ми могли сказати словами Тараса Г. Шевченка: „Боже... Ми віруєм Твоїй силі і Слову живому. Встане правда, встане воля і Тобі одному помоляться всі язики во віки і віки" (з поеми „Кавказ")...

† Архиєпископ Палладій

Свято Карпатської України в Маямі, Флор.

Як було заповіджено, — відбулось в неділю, 28 березня, в Українсько - Американському Клюбі, при масовій участі місцевого громадянства і туристів із всіх закутин Америки й Канади.

Свято відкрив голова Центрального комітету Українських Організацій Маямі — п. Петро Пусило, а вступне слово сказав колишній УСС — Василь Подубинський. Голова Представництва УНРади на ЗДА — д-р Євген Приходько склав привітання від Президента УНР в екзилю — д-ра Степана Витвицького і Державного Центру та його Представництва. Відома вже нашим читачам молоденька співачка Ліда Остапюк, відспівала своїм гарним сопраном „В гаю зеленім" — М. Гайворонського, „Веснівку" — Матюка і арію Оксани „Місяцю ясний", з опери „Запорожець за Дунаєм" — Артемовського. Пролог до „Мойсея" І. Франка деклямувала Розалія Пусило, а вірш присвячений Карпатській Україні — п. Кукуруза. Богдан Остапюк представив головного промовця-гостя д-ра Степана Росоху, який виголосив промову, яку хвалив о. ігумен Святослав Маґаляс у заключнім слові. Переведено збірку на видання в англійській мові книжки про Карпатську Україну д-ра Петра Стерча з Філядельфії.

По перерві балетмайстер та оперний директор Дм. Чутро висвітлив фільм „Шевченко у Вашинґтоні". Свято закінчилося відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна". Було воно одною з найуспішніших імпрез українців у Маямі і першим Святом Карпатської України. Перед цим святом відбулися в українських церквах панахиди за упокій душ сл. п. президента Волошина і карпатських січовиків.

М. Приходько

З ДАВНО-МИНУЛИХ, НЕЗАБУТНІХ ДНІВ

(УРИВОК З ПОВІСТИ „ДАЛЕКИМИ ДОРОГАМИ —

„Іди вже, Романку, бо як не ляжеш зараз, не збуджу до Святої Утрені. Я там поклала тобі Великодню одежу біля ліжка".

„Мамо, мені ж зовсім не хочеться спати, я краще поможу щось вам".

„Ти вже досить, Романку, допомагав сьогодні татові й нам. Ми з Христиною зараз також ляжемо. Он і тато вже йде до хати спочивати".

Не можна не послухати мами, але ніяк не може заснути Роман у цей надзвичайний вечір, коли все якесь особливе, урочисте в хаті. На столі застеленому вишиваною скатертю, стоїть розмальований райдужними кольорами кошик, що його мама приносить з комори тільки на Великдень, а в ньому, на вишиваному рушникові, — паски, крашанки, на мисочці з зеленою травичкою, шинка, шматок сала, ковбаса з хріном, сирна паска — на свячення.

У хаті, як на картині — стіни вибілені, як полотно на сонці. На комині Христина намалювала дві вербові гіллячки, а під ними двоє жовтеньких курчаток. В кутку перед образами, обрамленими вишиваним рушником, блимає золотим вогником лямпадка. Якийсь особливий настрій на серці з усім тим, і сон десь далеко повіявся з хати.

Коли б скоріше ударив дзвін — думає Роман перевертаючись на постелі з боку на бік. Він навіть не хоче згадувати про те, що вчитель заборонив іти до церкви.

Ніхто в хаті не спав, лиш затаївся з урочистим чеканням, і коли пролунав понад селом басистий поклик дзвону, всі відразу попідводилися, а найпроворніше Роман. За кільканадцять хвилин, перехристившися три рази перед образами, вони вийшли з хати.

Мама попереду, з райдужним кошиком, за нею Христина, з двома косами до пояса, переплетеними блакитною шовковою стрічкою. Тато з Романом — за ними. Тато якийсь урочистий, не такий як щодня біля праці. Його висока, широкоплеча постать вирівнялася і Роман уявляє, що коли б на татові козацький жупан і шабля при поясі, він був би мабуть таким самим, як і його пращур, козацький сотник Данило Глоба, що привіз до Слобідки цього басистого дзвона з Візантії, майже 200 літ тому.

Зі всіх кінців села вливаються люди, ніби струмки, до цвинтаря. До церкви в цю найсвятішу ніч ідуть старі й малі, навіть жінки з немовлятами на руках.

Мама поставила кошик з пасками під церквою і вони протовпилися до церкви заквітчаної свічками. Вже скінчилася похоронна відправа над плащаницею і священик, одягнений у жалібні ризи, поніс її до вівтаря. Різблені царські ворота зачинилися й заслонилися чорною завісою. В церкві панувала урочиста тиша, лиш обережно прокашлювалися на хорах баси. Молодики виносили з церкви різьблені коругви, а за ними — старші — євангеліє і ікони у вишиваних рушниках. Тихо сходила з хорів півча.

Перед дванадцятою відчинилися царські ворота й отець Олександр, в сяяшних великодних ризах, з трисвічником і хрестом у руках, вийшов на Великодню процесію. За ним, ніби річка, що збігає у вузькі береги, рушили люди. В церкві залишився лиш паламар Оврам, з двома помічниками.

Ніч тепла й непорушна. На темно-синьому оксамиті неба мільярди зір, золотих і мінливих, як райдуга, розсіялися в неосяжній небесній глибині, засвідчуючи велич Святої ночі.

Повітря напоєне ароматом абрикосових садів і свіжістю ще зовсім молодих листочків на кленах і липах навколо цвинтаря. В калинових кущах понад річкою, позаплющувавши очі, вихваляються наввипередки піснями солов'ї, а здалеку, з-понад весняної повені Дніпра, доноситься дивовижною луною симфонія мільйонового жаб'ячого концерту.

Спереду дванадцять коругов на поясках широкоплечих парубків, за ними євангеліє й ікони, священик у золотосяйних ризах і хор з Богданом на чолі. А навколо — море людей. Священик поволі рушає вперед. Богдан підносить руки, ніби дириґент симфонічної оркестри, і могутня Великодня пісня виривається з восьмидесяти співучих грудей:

Воскресіння твоє Христе Спасе
Янголи співають на небі
І нас на землі сподоби чистим
серцем Тебе славити...

Тисячі рук підносяться перехриститися і здивовано замовкають солов'ї понад річкою. А у Романа, мабуть як і у всіх інших, перебігають мурашки за плечима і душа підноситься до зоряного неба. У цю хвилину хочеться бути таким добрим і великим, як Христос.

Обійшовши з Великодними псалмами три рази навколо церкви, процесія заходить до дзвіниці. Священик зупиняється перед церковними дверима з двома різьбленими янголами по боках. Навколо коругви й ікони, за ними хор і далі, на цвинтарі, натхненні очі й серця з свічками.

Слава Святій, Одноістотній,
Животворчій і неподільній
Тройці — Завжди, нині, повсяк час і на віки вічні —

побожно вимовляє отець Олександер серед мертвої тиші. І знову підносить руки Богдан і попід високими склепіннями дзвіниці потроєна резонансом, розливається натхненна велич у струджені серця:

Христос воскрес із мертвих,
Смертію смерть подолав...

Отець Олександр хрестом відхиляє двері й заходить до церкви, а за ним вливається з дзвіниці й цвинтаря людська течія. Посередині, замісць плащаниці, вже стоїть різьблена кольорова декорація Христового воскресіння: камінь відвалений від гробу й два золотоволосі янголи насторожі.

Дід Оврам біля дзвонів. На порозі дзвіниці — чоловік з дзвінком — подавати знак дзвонареві.

Отець Олександр сьогодні також якийсь особливий: високе чоло, великі лагідні й розумні очі, біле лице, обрамлене чорною борідкою, — нагадують образ св. Пантелеймона, що ніби ожив і зійшов з іконостасу. Він урочисто йде вздовж амвону з кадилом і серед мертвої тиші в церкві піднесено лунає його голос:

Нехай воскресне Бог
І розвіються враги Його
І нехай побіжать від лиця Його ті, що ненавидять Його...

Чоловік на порозі дзвіниці дзвонить дзвіночком, Богдан підносить руки і радісна могутня пісня на хорах зливається з Великоднім передзвоном діда Оврама:

Христос воскрес із мертвих!

ІСУС, ЖИВЕ, ІСУС ПОБІДИТЬ, ІСУС ВОЛОДІЄ...

З ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

На вежі однієї церкви в Штрасбурґу знаходиться кам'яний стіл, на чотирьох сторонах якого є видовбані оці слова: Ісус живе, Ісус побідить, Ісус володіє, Ісус тріюмфує! Це є побідні гасла кожного дійсного християнина, вони є добрим великоднім гаслом для кожного з нас.

Ісус живе! Чи не є це доказом того, що ми стоїмо на певному ґрунті? Ми не раз, як ті діти, пробуємо собі пояснювати Воскресення Христове в природний спосіб, однак величний чин Божої сили, що виявився в воскресенні Христа, є і лишиться чудом, на якому стоїть непохитно Християнство.

Ісус побідить! — В дійсності є тільки один доказ Воскресення Христового. Це доказ досвіду, про який пише апостол Павло: „Христос живе в мені!" (Галатів 2:20). Кожен, хто знав розповісти про Великдень, свідчив про це життя Ісуса в ньому. Кожен з цих людей міг це пережити в дещо інший спосіб, але сама суть тих переживань була та сама. Ніхто з тих людей не бажав собі йти за Христом, але Христос виявився для кожного з них засильним, непереможним. Вони не змогли встояти перед силою Його величі й слави... І нашим обов'язком є не тільки перемагати з воскреслим Христом, Який живе в нас, але й інших до цього побідного життя в Христі провадити.

Ісус володіє! — Історія світу для тих, які дивляться на неї очима щоденної преси, видається дуже заплутаним клубком, якого ніхто не встані розмотати. Чим далі, тим більше вона буде такою, але ми, що знаємо секрет Великодня, на все дивимося інакшими очима. Ми у всьому цьому вірі бачимо сліди нашого вивищеного Спасителя, Який має ключі пекла і смерти, а так само керівництво світом у своїх руках.

Нехай ця свідомість кріпить нас у дальшій нашій життєвій мандрівці та змаганнях...

За Головну Управу Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці:
(—) Пастор Іван Яцентій,
Президент
(—) Пастор Володимир Боровський,
Секретар Консисторії Української Євангельсько-Реформованої Церкви в екзилі.

ВЕЛИКОДНІЙ РАНОК

(Закінчення зі стор. 1-ої)

носицю. Коли руки підносять її вгору, тоді людські голови хиляться низько аж до самої землі, торкаючись її чолами... Вологість землі внизу, а над похилими головами нескінченна святість Благословення... І тільки одне сонце наважується дивитися золотими очима на золоту Дароносицю... Може тому, що сонце — Божий посланець, а може тому, що воно не може похилитися до землі так, як люди...

І дяк співає — голосно, дуже виразно, відбиваючи кожне слово, протягаючи кожен тон — співає, наче не вірить, що без нього село, що йде в процесії, витягне цей мольовий, рівний, так добре всім знаний напів: „Воскрес Ісус од гроба"... Він трохи помиляється — цей сивий, добродушний, старий дяк — люди дали б раду, вони співають з такою певністю, з такою вірою, з таким переконанням і такою силою... Ціле село — а здається один голос... Хвилинами здається, що співають також берези, дерев'яна дзвіниця і поля... Ні, це тільки відгомін, але яка в ньому сила!

Це ж їх день, їх великий день, їх свято, їх Воскресіння.

І моляться схилені вниз голови, моляться довговіті берези, моляться сиві стіни дерев'яної церковці, а за ними замислені стріхи хат, вибоїсті дороги й зеленіючі озиминою поля... все молиться Великоднім співом, що „Христос Воскрес"... А потім кованим металом розгойдуються сільські дзвони. Спершу поважно, достойно, наче трохи суворо, а потім щораз радісніше, веселіше, дрібніше, аж задихаються від гомону... І тоді починається Велика Радість, така золотиста, як раннє сонце, така свіжа, як віття берез, така чиста, як вітер з піль...

Радість справді Великодня. Її розгойдують тугими посторонками дзвонів хлоп'ячі руки, вона сміється безжурним дитячим сміхом — хлопці ж цілий рік чекали на цей ранок, щоб розколисати дзвони на дзвіниці, вона котитиметься увесь довгий весняний день... і ще завтра, і ще післязавтра... цілих три дні Великодніх свят...

І під акомпаніямент дзвонів, що не вмовкаютимуть ані на хвилину, дівчата виводитимуть „ягілки". І вони часто повторятимуть цю одну, що починається словами: „Мене мати одну мала, за Романа мене дала" — гагілку ще, мабуть, з панщизняних часів.

Про те, як „Роман каже рано встати, стадо в поле виганяти" — не гостинцями, а манівцями. Гагілку з великою дозою сільської романтики й ноткою ностальгії... стару й нову, як відвічна весна, гагілку, що пахне зеленим віттям беріз і вітром з піль...

І ця проста нескладна мелодія вб'ється в пам'ять, як фінальний акорд величної симфонії весняного Великоднього дня, і бринітиме роками відгомоном дитячих спогадів.

Можливо, що ранком на Великдень багато з нас піде в своє село. І якщо по дорозі зустрінуть нас ті, що в них ще не скінчилася Велика П'ятниця, то запевнім їх ще раз, що на третій день приходить Воскресіння.

Леся Лисак

РАДІСНИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Уділовцям і Всьому Українському Громадянству Ню Йорку й Околиці
— бажає —
Дирекція Українського Народного Дому в НЮ ЙОРКУ

Український Спортовий Клюб в Ню Йорку
З НАГОДИ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— бажаємо —
всім Членам, Вмагунам, Добродіям і Приятелям
ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
та
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ
РАДА ДИРЕКТОРІВ і УПРАВА УСК-у

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ім. В. ЛИПИНСЬКОГО у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

вітає з

ПРАЗНИКОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
всіх своїх Членів-Добродіїв, що зробили записи свого майна на Інститут, всіх своїх Членів-Фундаторів, що внесли свої тисяча-долярові датки, всіх своїх Представників і Співробітників у ЗДА і поза ними, всіх своїх Спомагаючих Членів, Прихильників та Жертводавців у різних формах і всіх тих, що в той чи інший спосіб допомагали й допомагають СЕДІнститутові виконувати його основні завдання: 1. Зберігати духову спадщину визначних наших особистостей, її опрацьовувати й оприлюднювати друком, 2. Реєструвати, копіювати та публікувати важливі документи й джерельні архівні матеріяли до історії Сходу Европи, зокрема України, що знаходяться в державних і приватних, великих, европейських і американських архівах і 3. Удоступнювати ці джерельні наукові матеріяли українському й не-українському науковому, та зацікавленому науковими дослідами, світові.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Наукова Рада і Дирекція

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— пересилають —
д-р Ярослав, Христина, Ігор, Мотря Воєвідки

РІДНІ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— бажає —
д-р Борис Филипчак
з РОДИНОЮ
Пассейк, Н. Дж. (57 Passaic Ave.)

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідних, Приятелів та Знайомих
З ДНЕМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— вітає —
Д-р Марія Ярославська
ДЕНТИСТ
782 West End Avenue — New York 25, N.Y.
Tel.: MO 2-5181

З ПРАЗНИКОМ
СВІТЛОГО ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Рідним, Приятелям і Знайомим
— бажають —
Д-р Остап і Зеня Баран з Родиною

РІДНИМ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
д-р Іван і Наталія Макаревич

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
РІДНЮ, ПРИЯТЕЛІВ та ЗНАЙОМИХ
— сердечно вітаємо —
ЗІ СВІТЛИМ ДНЕМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
та бажаємо
ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
д-р Віталій Богданів — з родиною

ВЕЛИКДЕНЬ У КИЄВІ ЗА МИРНИХ ЧАСІВ

Закінчення зі стор. 2-ої

дом Дніпра. А він, чарівник, поблискував сріблом своїм широким поясом. Нас огортає мрійливий настрій. Тихенький вітрець ледве ворушив листя і лагідно шелестів: шш... шш... Чи довго ми так сиділи мовчки насолоджуючися... Урочистий настрій підсилювали великодні дзвони. На сході з'явилася червоно-рожева смуга.

„Ну, годі мріяти, пора й додому"! перервав урочисту тишу один голос. „А, тебе папа й мама чекають?" — Незадоволено озивається інший. Але перший веде далі. — Нема жартів, подивись: уже світає! „Пора так пора!" погоджуються інші. „Хто, куди?" — „Та куди ж, до Думи, а там уже й: хто, куди".

Трамваї ще не ходили, то ж довелося йти пішки. Ми таки добре відпочили й бадьоро маршували. Кожну з нас проводить додому хтось із студентів. Мені таки досить далеко було йти пішки, але що робити. Кілька разів доводилося перепочивати десь на ґаночку, або в сквері. Добре, що їх у Києві багато. В дорозі зустріли перший трамвай і я попрощалася із своїм провожатим.

Прощай ,Києве! Незабутнє наше вічне місто, свята наша соборна столице! Коли ми повернемося до тебе, вільної?!

З РАДІСНИМ ПРАЗНИКОМ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Головна Управа Т-ва Українських Інженерів Америки
сердечно вітає
Управи наших Відділів, усіх Членів нашого професійного Т-ва, Українські Установи вільного світу та всіх Українців доброї волі,
бажаючи їм
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
завершення своїх змірянь та успішної праці на користь Українського Народу.

Союз Українських Хорів в Америці
— бажає —
ДОРОГИМ ЧЛЕНАМ З НАГОДИ ВЕЛИКОГО ПРАЗНИКА
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ
та якнайкращих успіхів у тяжкій і відповідальній праці для добра і росту нашої невмирущої пісні.
Заразом вітає усю співочу братію розкинену по світі та Українське Громадянство нашим радісним привітом
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Ню Йорк, Великдень 1965.

З ПРАЗНИКОМ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— бажає —
д-р Василь Трухлий

Рідним, Друзям і Знайомим
щире
ХРИСТОС ВОСКРЕС
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажають —
д-р Юрій і Віра Кушніри з доньми Лесею і Мартусею

ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним, Приятелям і Знайомим
— бажають —
д-р Мирон і Ярослава Зарицькі з Родиною

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— пересилає —
д-р Юрій Трухлий

Христос Воскрес!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в АМЕРИЦІ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
З нагоди Великодніх Свят Світлого ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ, Головна Управа Центрального К-ту пересилає найкращі побажання Панові Президентові УНР в екзилі Докторові С. ВИТВИЦЬКОМУ, Президії УНРади та Виконавчому Органові, Ієрархам Українських Церков і Духівництву, Українському Народові в поневоленій Батьківщині, Українським Організаціям, Установам і Українцям в розсіянні сущим, Дружині Президента УНР св. п. Андрія Лівицького — Високодостойній Пані Марії Лівицькій, Управам Відділів, Уповноваженим і Членам Центрального К-ту Симона Петлюри в США та всім Жертводавцям на Фонди при Комітеті.
ХРИСТОС ВОСКРЕС! — **ГОЛОВНА УПРАВА**

З НАГОДИ РАДІСНИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
найсердечніші побажання всім Організаціям
— складає —
УКРАЇНСЬКА ТАНКОВА ОРКЕСТРА „АМОР"
під проводом Миколи РОМАНЕНКА

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідним, Приятелям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажають —
д-р М. Крижановський
з Рідною

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажає —
Д-р Надія Теребус-Кмета
ЛІКАР-ДЕНТИСТ

З нагоди Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
Рідню, Приятелів, Знайомих і Колег-лікарів та їх Родини
щиро здоров'ять
Д-р Роман, Лідія і Юліяна Осінчуки

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним, Приятелям та Друзям
— пересилає —
д-р Василь Кіналь
з Родиною

Рідних,
Приятелів, Знайомих та Пацієнтів
— вітає —
ІЗ ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
д-р Зіновій Штокалко
Бруклин, Н. Й.

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— пересилають —
Д-р Климентій і Ольга Стефанія Рогозинські
та
Д-р Юрій Срібний

Читайте щоденник „Свободу"

Христос Воскрес!

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— *вітає* —
Первоієрархів усіх українських Церков, Провідників Державних Установ та Наукових, Суспільних, Професійних Організацій, Шановні Управи Відділів УЛТПА, всіх Членів УЛТПА, всіх Колег — українських лікарів по широкому світі та все Українське Громадянство та
— *бажає* —
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Головна Управа Українського Лікарського Т-ва Північної Америки
Д-р Мирон Л. ЗАРИЦЬКИЙ, голова — Д-р Олег ВОЛЯНСЬКИЙ, секретар

Усім нашим
ОРГАНІЗАЦІЯМ, ТОВАРИСТВАМ і ПРИХИЛЬНИКАМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажає —
Василь Босий і його оркестра
2073 Vyse Avenue BRONX, N.Y. 10460 Tel.: 584-5228

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія
шле своє
ВЕЛИКОДНЕ ВІТАННЯ
усім Крайовим Комітетам, Осередкам та всьому членству Організації
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ЦК СЗСУ-СП
В. ДОЛЕНКО, В. СЕНИК, Д. МЕЛЬНИК

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
д-р Ярослав, Софія, Гуґа й Іся Рожанковські

РОДИНІ, КОЛЕГАМ та усім ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
— бажають —
д-р Александер, Ірена і Александра Сушкові

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідні, Приятелям та Знайомим
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— *пересилають* —
д-р Богдан, Марія, Христя, Ігор і Оксана Макарушки
Бруклин, Н. Й.

ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
РІДНІ і ЗНАЙОМИМ
— бажають —
д-р Анна і д-р Олекса Лятишевські з рідною

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— пересилає —
д-р Роман і Лідія Смики
ЗІ СИНАМИ
та
Стефанія Кожушко

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
щирий ПРИВІТ і сердечні ПОБАЖАННЯ
КЕРІВНИКАМ, УЧИТЕЛЯМ, БАТЬКАМ і УЧНЯМ УСІХ ШКІЛ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ
— пересилає —
Дирекція УМІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
БАЖАЄМО ВСІМ УКРАЇНЦЯМ, ЯКІ НЕПОХИТНО ДЕРЖАТЬСЯ РІДНИХ ТРАДИЦІЙ І СВЯТКУЮТЬ ВЕЛИКДЕНЬ У ТОЙ ЧАС, ЯК НАШІ ПРЕДКИ Й ЦІЛИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ Й ПОЗА НЕЮ.
Комітет Оборони Рідних Традицій В ШИКАГО

ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

Дзвони. Ніяк мені їх забути. Як Січові Стрільці вперше маршували на площу Сокола Батька у Львові, то я вже був три місяці на землі Вашингтона, але той милий звук-музику наших великодніх дзвонів до днеська чую, бренить у вухах так, якби то було вчера.

Я міг мати тоді чотири роки, а мій пок. брат Дмитро два рочки. Була тепла весна.

В хаті пахло великодніми божими дарами і було загаряче. Мама постелила нам обом в стодолі на тоці. На дворі благодать, тепленько, запах цвітучих садів. Пташки щебечуть, зозуля в близькім гаю кукає, бузьки в гнізді на стайні клекочуть, на „грудцях" чайки аж під небеса вереск здіймають. На „Замлиню", „Вогниську" „Хмельниччині" та „Погариськах" бекаси малі, великі, дикі качки і старий гук свої симфонії виводять. Усе веселиться.

Велидень — Христос Воскрес!

Коло церкви дівчата виводять гагілки. Малі збиточники роблять хвостики дівкам на спідницях. Мужва і старші хлопці безнастанно дзвонять, а вітер дме і голос дзвонів несе ген в небо, то до Грушова, Волощі і Комарна. Так дзвонять на Великдень три дні, а в Провідну неділю знов до пізньої ночі.

Я бігав з другими хлопцями довкола церкви аж до вечері.

Ніхто не дав мені хочби трохи подзвонити. По вечері до стодоли спати. Як я спав, не пам'ятаю, але в ухах було повно дзвонів. Раненько, як всі спали, я зірвався. Тихо, зоріє: Як спав, то так і в город і борознами забіг аж під дзвіницю. Гиц через паркан та за шнурами від дзвонів, котрі були високо на стовпі.

Стовпи були певно з передпотопових дубів, такі грубі, що я намучився, заки дістав шнур від великого дзвона, другі два були зависоко і мені прийшлось дзвонити лише в один дзвін, і то тільки в одно крисо. В друге крисо не мав сили, бо дзвін мене підносив від землі. Недовго я дзвонив, бо з церкви вибіг старий дзвонар Дмитро, та кричав.

— Бійся Бога, синочку, та що ж ти робиш. Та ж ти налякаєш село таким дзвоненням!

Я старого дзвонара знав, в нього був великий хлопець, і мені він (Яцко) казав, що учиться на „ксьондза", кажу старому.

— Татусю, я дзвоню, бо Великдень.

— Тікай, синочку, бо скажу твоїй мамі.

Як я таке почув, та й гиц через паркан та бороздами в стодолу. Передніми дверми зобачив свою мамунцю, як на гумні навкруг розглядаються.

Як зобачили мене, та до мене: „Куди ти бігав?"

Я з гордістю кажу:

— Мамунцю, я ходив дзвонити на Великдень! Мама легко вдарили мене.

— Та ти ще замалий дзвонити! Гриню, іди ще спати.

Мені не потреба було це казати, я втік до хати, до тата, щоб похвалитися, що вже „дзвонив Великдень".

От спомин про дзвони в Луці коло Самбора зі старого краю.

Як можна їх забути?! Як з весною ластівки щебечуть, так під Великдень роїться в голові від думок з часу хлоп'ячого віку про Великдень.

Г. Перчак

ВЕЛИКДЕНЬ

Не знаю, чи хтось — пишучи про Великдень — може обійтися без забарвлення суб'єктивізмом цієї теми. Суб'єктивним буде і мій Великдень.

На своєму віку довелося мені святкувати не один великдень на своїй і не своїй землі... Шукаючи однак гідного об'єкту для оцього фейлетону, переношуся думкою таки під рідну стріху, під якою пройшли роки мого неповторного дитинства. Великодні з тих років є для мене найсвітлішими, вони врізьбили незатертий образ у нашій пом'яті, в душі, в серці... Всі Великодні зливаються в одне поняття, яке можна окреслити словами: Великдень мого дитинства.

Великдень у моєму дитячому розумінні починався вже в Квітну Неділю. Адже́ж тоді мама дозволяли перший раз одягнути нове вбрання, куплене „на Великдень", дозволяли взути нові черевики. Інакше навіть не годилось йти „по базьку", по ту базьку, яка в селянській родині — коли висловитися вченою мовою — мала ритуальне значення. Хто його знає, може ця квітна, чи як її ще звуть Вербна Неділя і була своєрідним українським Великоднем у передхристиянському часі?!

Черговим етапом мого Великодня був Страсний Четвер. Мрією кожного сільського хлопчини було піти того дня увечері до церкви „на Страсті", щоб мати змогу відбути інший ритуал: покалатати калаталом або подеркати деркачем.

Калатало, по-моєму, — інструмент, відомий і в інших частинах України, а от не знаю, як воно було з деркачами, бо згадки про щось таке не знаходжу в науковій літературі. Деркачем звали у нас дерев'яне коліщатко з нарізаними трибами, вбудоване в подовгасту дерев'яну коробку.

В коробці була вміщена тонесенька дощечка, яка одним кінцем була прикріплена до коробки, а другим спиралася на триби коліщатка. Коліщатком можна було обертати, при чому дощечка вдаряла по трибах і видавала відповідні звуки. Калатало вважалось простим інструментом, а от деркач — це вже було вище досягнення техніки. Для його виготовлення потрібні були руки майстра. Менші хлопці задовольнялися калаталами, а старші мріяли про деркачі.

На щастя, в нашому селі було досить столярів, то було кому задовольняти дитячі мрії.

Я був у щасливому положенні, бо мій дядько був столярем і забезпечував мене і моїх товаришів-одноліткіів у прекрасні деркачі.

Любив я Страсний Четвер, до якого готувався заздалегідь, любив слухати євангельські тексти, а особливо любив момент, коли входила в дію наша хлоп'яча оркестра з своїми калаталами й деркачами.

Не знаю, чи сповняв я колинебудь пізніше свої обов'язки з таким пієтизмом, як сповняв їх колись у сільській церковці в ролі оператора деркачем чи калаталом...

Не можу не згадати про виховний момент, пов'язаний із Страсним Четвергом. Читання євангельських текстів, в яких пропливали картини з життя Христа, клало тривкі підвалини для християнської віри, для християнської моралі. Ці підвалини кріпшали в часі відвідування Божого Гробу у Велику П'ятницю й Суботу, коли дитячі уста торкалися ран Спасителя Світу, змальованих на Плащаниці.

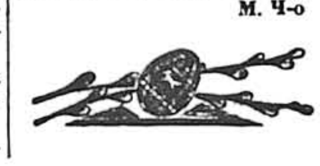
Кульмінаційною точкою у великодніх святкуваннях був — очевидно — день Христового Воскресіння. Ввесь день проходив у радості і в прославлюванні Того, Хто смертю смерть подолав. Нам, хлопцям здавалося, що ми звеличуємо цю хвилину в найбільш оригінальний і найбільш достойний спосіб: стрілянням із своїх доморобних моздіриків. Починалось воно раннім ранком під час Воскресної Утрені і не вгавало вже цілий день, перегукуючися із звуками дзвонів...

На радощах, на забавах проходили всі три дні Великодніх свят...

Завершувався мій Великдень Провідною Неділею, коли все село виходило процесією на цвинтар, де відбувалася зустріч живого покоління з поколіннями, що відійшли у інший світ. Скромний сільський цвинтар був тоді для мене неначе якимось історичним місцем, з якого віяло старовиною. Бож треба знати, що для дитини похилений і часто-густо порослий мохом могильний хрест на цьому цвинтарі мав таке значення, як має його для археолога якась передісторична знахідка. На сільському цвинтарі знаходили ми не тільки пам'ятки історії свого села, але й свого народу. Маю тут на увазі стрілецьку спільну могилу, яка зродилася на нашому цвинтарі по першій світовій війні і яка стала відтоді центральним місцем в часі відвідування цвинтаря у Провідну Неділю.

Проводами фактично закінчувався Великдень. Святочний настрій у нас, дітей, тривав ще кілька днів по святах і кінчався звичайно з останнім куском великодньої паски, яку мама приховали спеціяльно для дітей... Після цього наступали звичайні дні — тверді і темні, як той разовий хліб, що приходив на зміну великоднім „бабам"...

М. Ч-о

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

Франц Липецький

КОЛИ ДІТРОЙТ ЗМАГАВСЯ ЗІ СМЕРТЮ

(На підставі історичних студій д-ра І. Биртона)

Холера, це жахлива хвороба, яка витягає воду з людського організму і вбиває жертву на протязі яких шістьох годин. Тіло штивніє і часом приймає різні позиції. Про холеру, як про нищильного женця людського життя, знали вже старинні народи і про неї згадував батько медицини Гіпократ, що жив на переломі 5-4 століть перед Христом.

Від давен-давна осідком холери були Індії. Аж в 1820 році поширилася вона на захід і навістила Европу в роках 1826-37, 1846-52 і 1864-75.

Літом 1832 р. з'явилася вона в Дітройті. Привезли її сюди ірляндці.

Їдучи до Америки вони використовували кожне можливе місце в суднах, що що були перевантажені. І якраз серед таких людських скупчень люблять ширитися різні хвороби.

Одна група ірляндців з заразками холери причалила до малої пристані Дітройту. В 1832 р. Дітройт був малим містом з 3,500 мешканцями, які займалися торгівлею і обслугою озерних суден.

В Дітройті виходили тоді чотири тижневики, а саме: Дітройт Курієр. Дітройт Джернел, Мишиґен Едвертайзер і Демократік Фрі Пресс.

Ці тижневики в детайлях описували приїзд ірляндців до Квебеку і Монтреалю.

В червні 1832-го року в одному тижневику появилася стаття, яка подала сумну вістку про причалення корабля „Керрікс" до Квебеку з 42 трупами осіб , що померли від холери. Інші пасажири, які мали ще силу ходити, висіли в Квебеку і по короткому відпочинкові подалися в дальшу дорогу — до Монтреалю. В дорозі перевантажений корабель перехилився і деякі пасажири впали в ріку. Щоб рятувати корабель від затоплення, капітан наказав викинути з нього особисті речі пасажирів.

Лакомий канадійський фармер , Ля-Тур, побачивши плаваючі речі, поплив до них човном і забрав один матерац.

Він і помер до 24 годин, а через кілька днів попращалася з цим світом ціла його родина.

Діялося це в час, коли група індіян під проводом ватажка „Чорного Сокола" переплила ріку Міссісіпі і почала садити кукурудзу на рівнині, уважаючи її за свою власність.

Губернатори стейтів Мишиґен і Іллиной — Мейсон і Рейнолд, змобілізували 5.000 добровольців, щоб прогнати індіян. На чолі мишиґенських добровольців стояв генерал Джан Р., від якого пішла назва першої вулиці на схід від Вудворд в Дітройті. Федеральний уряд дав чотири кораблі для перевозу військових з'єднань у Боффало до форту Дірборн (Шикаго). Один корабель під назвою „Генрі Клей" призначено частинно для перевозу ірляндських іміґрантів, частинно для перевозу добровольців. На цьому кораблі після відчалення з Боффало помер на холеру один доброволець і від цього счинилася паніка. Коли корабель зближався до Дітройту, посадник міста — Леві Кук, довідавшися про смертний випадок, наказав капітанові причалити корабель при острові Ґоґ, тепер острів Бел. На покладі цього корабля було вже кільканадцять недужих на холеру. Коли іншим кораблем прибув командант згаданих чотирьох федеральних кораблів — ген. Скатт, дав приказ капітанові корабля „Генрі Клей" відплисти до форту Ґрешет, тепер Порт Гюрон.

Та паніка на цьому кораблі ще більше змоглася і довела до того, що більш сотні добровольців скочили в ріку і поплили в напрямі берега, вкритого дикою гущавиною.

Пізніше подорожні оповідали, що бачили на березі тих добровольців, напів пожертих диками та вовками. Здогадувалися, що всі вони вмерли на холеру. Корабель „Генрі Клей" вилучено з акції і відправлено до Боффало. Ген. Скатт поплив кораблем „Шелдон Тамсон", до острова Мекінак і там на короткий час затримався. На острові кинулася теж епідемія холери і змусила мешканців втікати на континент. Генерал втратив понад 500 мужви на холеру, але з залишеними добровольцями звів бій з індіянами і прогнав їх з міссіссіпської рівнини.

І саме через ті рухи іміґрантів та воєнних добровольців пошесть холери перенеслася до міста Дітройт і здесяткувала його мешканців.

Санітарні відносини в Дітройті були тоді жахливі. На березі ріки „Дітройт" лежали роками складані гори відпадків і сміття. Відкритий канал річки Савоярд, що досі пливе попід „Пенабскат Білдинг" був наповнений засміченою і смердячою водою. Деякі мешканці мали свої власні малі криннички, інші брали воду до пиття і варення з публічних криниць, яких було три в центрі міста. А що Дітройт був положений на низькому і болотнистому терені, скрізь стояли калюжі з заразками. Загрожені мешканці почали діяти. Доми і купи сміття скроплено вапном. На скору зібрано 1,000 дол. на будову лікарні.

Але паніка не вщухала, а противно набрала ще більших розмірів, коли дві особи, які втекли з корабля „Генрі Клей", померли в Дітройті.

Деякі мешканці рішилися покинути місто. Тоді посадник звернувся до міщан із закликом не боятися і не робити паніки, бо лікарі знають, як приборкати пошесть.

Лікарі давали різні поради.

Не радили пацієнтам пити багато холодної води під час спеки, або їсти свіжу городовину, бо це спричинило б наглу смерть. Деякі лікарі не радили вживати алькогольних напоїв. Тому особи, які ще вчора знаходили розраду в чарці горілки чи шклянці пива, були позбавлені цієї приємности. Скасовано церковні Богослужби і збори. Купецький рух майже завмер. До цього всього епідемія немов спряглася з непогодою. Через кілька днів над Дітройтом звисали густі темні хмари.

Заряджено палити смолу в казанах в надії, що це прочистить повітря. Клуби смоляного диму змішалися з хмарами і ще більше затемнили вид. Бито в дзвони, щоб —розігнати хмари. І цей спосіб не поміг.

Через густий туман продиралися крики конаючих людей. Мешканці втратили панування над нервами і вірили, що прийшов вже для них судний день. Здорові на своїх плечах носили хворих до лікарні, яку збудовано там, де тепер стоїть „Кедилек Тавер".

Гробокопатель, ірляндець Кенанн, звозив мерців на провізоричне кладовище двоколіскою. Хтось між трупами завважив чоловіка, який рухався і крикнув, що він живий. „Він сконає, заки довезу його туди" — відгризся ірляндець. Та чоловік той, на прізвище Райер, перехитрив ірляндця, вирвався з двоколіски, видужав, покинув Дітройт і осів в Сент Люїсі. Холера повні три місяці з лопатою ходила та гробовища рила.

Вкінці, як нагло з'явилася, так нагло і зникла і життя в місті вернулося до нормального стану.

Франц Липецький

Поклін Шевченкові Української Католицької Парохіяльної Школи Непор. Зачаття в Ґемтремку

28-го березня ц. р. учні парохіяльної школи Непорочного Зачаття в Ґемтремку влаштували великий, дуже вдалий і оригінальний концерт у честь Т. Шевченка.

Програма концерту — це мистецький монтаж живого слова та музики. Монтаж приготовив пан Л. Полтава, музику скомпонував Богдан Сарамаґа, професор співу й музики в обох школах Непорочного Зачаття і диригент шкільних хорів. Проф. Б. Сарамаґа був мистецьким керівником всієї програми.

Загальний провід над концертом спочивав у руках Сестер Василіянок. Деклямації та рецитації підготовляли з учительського збору Ольга Михайлович, Ірина Тарнавська і Б. Сарамаґа. Танок „Веснянка" вміло уложила та підготовку перевела панна М. Макар. Декорації - ескізи в прекрасному виконанні мистця Ю. Козака, а освітленням зайнявся Я. Петрущак.

Далеко ще перед початком концерту шкільна авдиторія Непор. Зачаття була вщерть виповнена. Більше осіб мусіло вернутися додому, бо навіть стоячих місць не було.

Точно о год. 7 вечора піднялася занавіса, а всі присутні аж ахнули з дива. На сцені, серед панорами міста Вашинґтону стояв пам'ятник Шевченка. Біля нього група дітей. Приходять американські студенти - туристи, а відтак ще більше дітей, які прийшли зложити вінець у стіп пам'ятника Поета. Надходить школа з Дітройту. Хор і смичкова оркестра. Дітвора в національних строях. Образ чудовий. Все це разом співає, грає, рецитує та деклямує. Мається враження, що ми у великому театрі.

Присутні вслуховуються із запертим віддихом у гру, що виходила з глибин серця кожної дитини. Падають слова зо сцени, висловлювані з чуттям, пошаною і зрозумінням та своєю міццю і вагою входять в серце зворушеного глядача. Це слово з уст української дитини поза кордонами Рідних Земель, які розбуджують у глядачів нові надії та запал станути плечем об плече в боротьбі за нашу істину.

Програма багата. Хор в супроводі струнної оркестри вміло виконує: „Розриту могилу", „Бойову пісню" М. Фоменка, „Привіт Кобзареві", слова Л. Полтави, муз. Б. Сарамаґи (перший раз у виконанні), „Учітеся брати мої" М. Фоменка, „Україно, моя люба" — М. Гайворонського, „Думи мої" — А. Гнатишина, „В'язанка нар. пісень" — муз. Б. Сарамаґи, „Веснянка" — муз. В. Сарамаґи та „Заповіт", нова композиція Б. Сарамаґи, перший раз виконана.

У другій відслоні монтажу, дітройтська школа вернулася з Вашинґтону та рецитаціями вміло переплітаними піснями і танком, прославляє Т. Шевченка... Б. Сарамаґа вивів так концерт, що здавалося, що це театр із дорослими артистами.

Сльози радости неодному заблисли в очах, коли подивляв гру малих артистів, що прекрасно володіли рідною, українською мовою. Це ж дійсний квіт України, виплеканий вже поза межами Рідного Краю, що своєму серцю має глибоко вщеплену любов до рідного народу. Таке патріотичне виховання нашого дbросту завдячуємо численним свідомим батькам дітей, Всч. Отцям Василіянам, Сестрам Василіянкам нашої парохії, учителям і учителькам, а також і допоміжним виховним організаціям і оселям, які в нас гарно співпрацюють.

Маючи таку молодь, виховувану під проводом Отців Василіян у парохії Непорочного Зачаття, ми можемо бути певні нашого будучого. Ті діти та й та молодь понесе гордо рідні прапори до побідного кінця.

Таких імпрез і в такому будуючому дусі, цікавих для глядача і виконавців, треба улаштовувати якнайбільше, усюди, де живуть українці.

На загальне бажання батьків і численних парохіян Шевченківський Концерт парох. школи Непорочного Зачаття повторено 4 квітня і знову заля була виповнена зворушеними глядачами.

Роман Татарський

Доповідь в Ню Йорку про епопею борців Карпатської України

20-го березня в Народному Домі в Ню Йорку з рамени Ц.У. та 10 Відділу ОДВУ відбулася доповідь на тему „Героїчна епопея борців Карпатської України" — для відзначення 26-ої річниці проголошення самостійности Карпатської України. Уривки зі споминів прочитав д-р М. Галій. При злій погоді прийшли люди послухати споминів про події, що сталися на Срібній Землі 26 років тому.

Прелеґент зібрав свої відомості від наочних свідків, які особисто брали участь у тих подіях, від своїх і від чужих, чехів, німців, поляків, французів та американців. Із запертим віддихом прослухали присутні спомини д-ра Галія, і здавалося, що в залі не було живої душі, тільки прелеґент, читав уривки зі своїх споминів з-перед 26 літ. Здавалося, що в залі кружляють тіні закатованих карпатських січовиків, і ніхто з присутніх не ворохнувся, щоб не заколотити їхнього спокою.

Д-р Галій оповів нам, що один примірник своїх записок вислав був до Америки ще в 1939 році, а другий примірник знайшло в нього Гестапо, сконфіскувало його, і зате він відсидів 2 роки у в'язниці. Слухаючи споминів д-ра Галія, я собі думав, що мадяри далеко перевищили „майстрів" большевиків і Гестапо у звірствах доконаних на безборонному населенню, дітях, та вояках Карпатської України. Мадярський плян винищити все свідоме українське карпатське населення та всіх зловлених січовиків мордовано без пощади, не признаючи за ними права реґулярної армії, якою вони в дійсності були.

Не тільки мадярам, але і жадному з наших ворогів не вдалося і ніколи не вдасться, задушити свідомість українського народу, який ніколи не перестане змагатися до волі. Це найкраще потверджує заява карпатської селянки, яка в присутності двох жінок заявила: „Я тут сьогодні перед вами присягаю, що якби воно не було, а я таки виховаю моїх трьох синів, яким мадяри замордували неню, на добрих українців". Скільки Січовиків і цивільного населення вимордували озвірілі мадяри в 1939 році, після того як Гітлер дозволив їм зайняти Карпатську Україну, — ніхто не знає. Про це говорить дуже пророчисто слідуюче свідчення. „Ніхто їх не рахував і не питав, куди вони пішли".

Уступаючи перед мадярами, що обсадили вже всі переходи до Румунії, наш відділ в силі 42-ох січовиків подався до Тиси з наміром перейти в брід на румунську сторону. В одному місці при березі ми стрінули кількох наших людей, що приготовляли дараби до сплаву. Ми затрималися і спитали селян, чи не бачили січовиків і в якій стороні? На те один старий гуцул зняв шапку, подивився на нас, помахав головою і сказав: „Боже, Боже, чи буде хто колись знати, скільки молодих людей однесла Тиса за той день? „Ніхто їх не рахував і не питав, куди вони бідняги пливуть".

Мадяри катували зловлених, або переданих їм румунами січовиків до непізнання, а опісля кидали їх в Тису. Конче потрібно, щоб записки і спомини д-ра Галія появилися друком англійською мовою. Чужинці повинні хоч тепер довідатися про ті нечувані звірські методи, якими мадяри старалися убити дух волі українського народу Закарпаття, що хотів бути незалежним на своїй прадідівській землі.

М. І. Шпитко.

†

Повідомляємо у глибокому смутку, що у Вашинґтоні, Д.К., де Він перебував в останні роки у доньки Ольги Прокопик, у вівторок, 20-го квітня 1965 року помер

МИХАЙЛО КНАП

проживши 85 років.
Уроджений у Жегестові, пов. Санч.

ПАРАСТАС — в четвер, 22-го квітня 1965 р. у похоронному заведенні Пеко, у Симпсон, Па.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 23-го квітня 1965 р. о год. 9-ій ранку із церкви св. Петра і Павла у Симпсон, Па.

Прибиті горем:

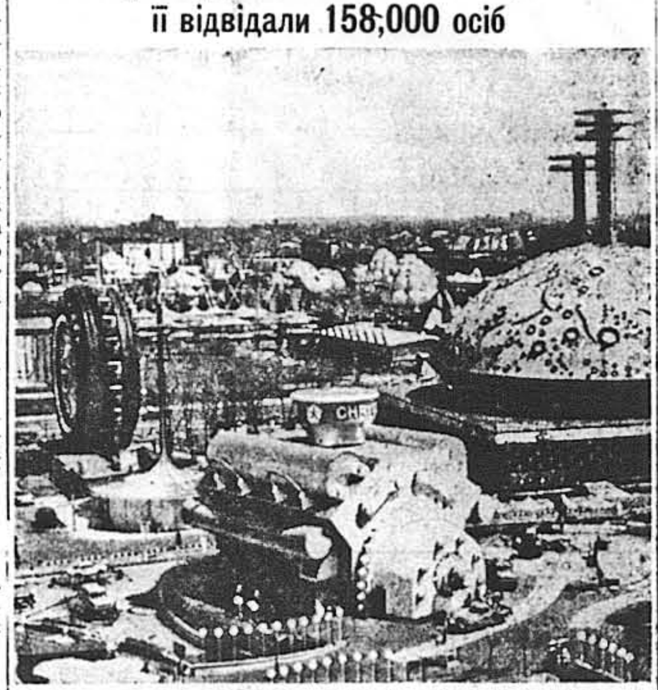
о. Шамбелян СТЕПАН — син
МИХАЙЛО — син
АННА — дочка
ЕЛИСАВЕТА — дочка
ІВАННА — дочка
ДОЛОРЕС — дочка
ОЛЬГА ПРОКОПИК — дочка

Замість квітів на могили
Д-ра ПЕТРА БІЛИНСЬКОГО в Сан Франціско
і
ОЛЬГИ ДОМОРЕЦЬКОЇ в Бронксі, Н. Й.
50.00 долярів
на ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"
зложили
Лідія і Стефан ПОДОЛИ

Меркурій обертається і довкола своєї осі

Вашингтон. — Радарова обсервація плянети Меркурія виявляє, що він обертається і довкола своєї осі, а не тільки кружляє довкола Сонця. Стверджено, що Меркурій не є постійно звернений одніею стороною до Сонця, як думали давніше. Це ствердження розв'язало дотеперішню загадку, чому плянета Меркурій має обидва боки однаково гарячі, а не один бік холодніший, той, що не був до Сонця. Але це ствердження створило нові проблеми. Тепер науковці гадають, що Меркурій давніше був сателітом або місяцем Венери, але притягаюча сила Сонця його відягнула від неї, і він почав кружляти довкола Сонця. Радарова обсервація Марса знайшла на ньому „плоскі плями", що може потверджувати думку про те, що на Марсі є вода накрита курявою.

В дні відкриття Світової Виставки її відвідали 158,000 осіб

Вид на частину Світової Виставки. На світлині з-переду велетенський модель автомобільного мотору Крайслера, позаду така ж велика автомобільна отока, — павільйон „Сінерама" та, позаду нього, дві вежі Нюйоркського павільйону.

Ню Йорк. — 21-го квітня віце-президент Гюберт Г. Гомфрі відкрив другий сезон Світової Виставки, яку в першому дні при гарній погоді відвідали 158,000 осіб, які заплатили вступ. В минулому році падав дощ, і тому в першому дні на Виставку прибула тільки третина з цьогорічного числа. Віце-президент Гомфрі запрошував на Виставку всіх тих людей із цілого світу, які тільки мають можливість прибути до Ню Йорку. Гомфрі закликав і американців відвідувати Нюйоркську Виставку та менше вивозити долярів за кордон. Промовляв і посадник Зах. Берліну Віллі Брандт, який хвалив Виставку, де можна побачити промисл і культуру численних держав світу. На Виставці промовляли ще посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер, головний суддя Найвищого Суду Ерл Воррен і директор Виставки Роберт Мозес.

Президент Джансон хвалить південні стейти за розв'язку расової проблеми

Вашинґтон. — Президент Джансон висловив своє вдоволення з того стану, який заіснував у південних стейтах, де щораз більше громад дають повні громадянські права негритянському населенню, хоч закон в цій справі ще не схвалений Конґресом. Цю заяву склав Президент на засіданні свого кабінету, хвалячи дух примирливости в південних стейтах та пошану людської гідности, що причиниться до спокою в цій країні та влегшить здійснити закон про охорону громадянських прав, головним чином в справі виборчої реєстрації. Сам закон не розв'яже цієї важливої проблеми, самі люди мусять її розв'язати, здійснюючи без труднощів закони — казав Президент.

Можливість страйку в сталевій промисловості

Питсбурґ, Па. — Тиждень перед 1-им травня, коли кінчається контракт про працю в сталевій промисловості, — обидві сторони, це значить і сталевари і власники сталеварень почали приготовлятися до страйку. Спілка Об'єднані Сталевари Америки відкинула пропозицію власників сталеварень про поліпшення старечих пенсій та забезпечених умов та про відкладення можливого страйку до 1 березня 1966 року. Працедавці тоді пропонували працювати на дотеперішніх умовах та вести переговори про новий контракт. Страйк міг би початися аж після 15-денного повідомлення про це. Але працівники на це не погодилися, і тому можливість страйку вже 1-го травня збільшилася. В четвер 22-го квітня провідники сталеварів мали звітувати про ситуацію 163-членному комітетові в справі платень. Голова Спілки Дейвід МекДоналд повідомив журналістів, що переговори припинені. Він відмовився відповідати на запити журналістів. Найближчого тижня МекДоналд передасть головство Спілки І. В. Ейбелеві, який його переміг у виборах більшістю 10.000 голосів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ҐЕТЕ Й УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Торонто. — В п'ятницю 2 квітня ц. р., — тут в „Козубі" відбулась доповідь Семена Фодчука п. н. Ґете й українська література. Доповідач говорив про життя й творчість Ґете, після чого відчитано декілька зразків перекладу з німецької на українську мову. Після доповіді відбулась дискусія, в якій висловлювались: мґр І. Монастирський, Віра Ворскло, п. Федик і інші.

ВРУЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ ПРЕМ'ЄРОВІ РОБЛИНОВІ

Вінніпеґ. — Заходом Української Дослідної Фундації та Союзу Українських Канадійських Ветеранів, в середу 21 квітня, о годині 2-ій пополудні, в будинку провінціяльної леґіслятури голова Фундації пан Степан Павлюк вручив Дост. Дафф Роблинові люксусове видання книжки „Ранні українські поселення в Канаді, 1895-1900". Вручення відбулося в присутності представників українських канадійських організацій та визначних громадян.

ЮЛІЯНА ОСІНЧУК ДАСТЬ ПЕРШИЙ САМОСТІЙНИЙ КОНЦЕРТ

Перший самостійний попис (реситаль) 11-річної піяністки Юліянни Осінчук, учениці відомої піяністки Тальми, відбудеться в неділю 2-го травня, о год. 5-ій по пол. в Українському Інституті Америки. Влаштовує попис Секція Дружин Лікарів при УЛТПА.

ЗДА ЗБІЛЬШАТЬ СВОЇ ВОЄННІ ЗУСИЛЛЯ У В'ЄТНАМІ

Сайґон. — До Сайґону вернувся вже з великої військової наради в Гонолюлю американський амбасадор, генерал Максвелл Тейлор, а до Вашинґтону вернулись секретар оборони Роберт МекНамара і високі військовики з Пентаґону. МекНамара признав, що рішено в Гонолюлю збільшити з американською допомогою південно-в'єтнамську армію та краще вивінувати її, зокрема літаками й гелікоптерами. Щодо нових наземних американських військ, то „покищо" — заявив МекНамара — вони „достатні", але американські газети твердять, що ЗДА приготовляють вислання до Південного В'єтнаму поважну кількість наземних військ. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, промовляючи на обіді Асоціяції американських газетних видавців у Валдорф Асторії у Ню Йорку, заявив, що він продовжувати-ме закулісові дипломатичні заходи в справі осягнення перемир'я в Південному В'єтнамі. Однак кол. британський міністер закордонних справ Патрік Гордон Вокер, висланий урядом до різних країн для інформаційних розмов, ствердив у Белграді, що Комуністичний Китай і Північний В'єтнам „не хочуть взагалі розмовляти". Голова демократичної більшости в Сенаті сен. Майк Мансфілд заявив повну солідарність Сенату з становищем Уряду у справі В'єтнаму та признав, що Уряд, поруч із готовістю до мирових переговорів, мусить вживати всіх воєнних зусиль, щоб переконати ворога, що він не всилі осягнути свої цілі. Президент Філіппін Діосдадо Масапаґаль заявив кол. амбасадорові ЗДА Генрі Кеботові Ладжові, що це була б катастрофа для всіх народів Південної Азії, коли б у В'єтнамі перемогли комуністи.

Відновились знову безплідні розмови про загальне роззброєння

Об'єднані Нації. — В середу 21 квітня ц.р. відкрито в Об'єднаних Націях наради повної Комісії для справ міжнародного роззброєння. Та Комісія, покликана до життя 11 січня 1952 року, ото ж 13 років тому, складається з усіх членів Генеральної Асамблеї, себто з 114 членів. Хоч усім ясно, що на такому великому зборищі не можна дебатувати ділово різних детайлів такої складної фахової справи, як роззброєння, проте Совєти настояли, щоб скликати таку конференцію. На тому засіданні в середу обрано одноголосно на голову представника Об'єднаної Арабської Республіки Мохаммеда Авад ель-Коні. Генеральний секретар ОН У Тант виголосив промову про необхідність змагати до припинення перегонів у збро́єнні та до здобування атомової зброї щораз новими країнами. Гадають, що ті наради триватимуть 5-6 тижнів. Американський амбасадор в ОН Адлі Стівенсон заявив напередодні того першого засідання, що на тих нарадах буде „більше полеміки, як поступу". СССР і його сателіти та різні „невтральні" поплентачі комуністів вживатимуть напевне форуму тієї Комісії для атакування ЗДА за В'єтнам.

УСК здобув точку з греками у міжнародному турнірі

Ню Йорк, 21-го квітня. — В третьому і останньому дні Міжнародного Великодного футбольного Турніру дружина Українського Спортового Клюбу, яка змагалася під назвою „Ню Йорк Юкрейнієнс" як представник ЗДА, виборола нерішену 0 : 0 в зустрічі з репрезентаном Греції, дружиною „Аріс" із Сальонік. Впродовж цілих змагань УСК держав ініціятиву і значно переважав суперників з Греції, але не використав нагод здобути переможні ворота. УСК закінчив турнір за четвертому (останньому) місці з точками 1 : 5, але своєю грою зібрав багато признань від американської і різнонаціональної преси.

В других змаганнях цього дня „Фіорентіна" з Італії здобула перемогу 1 : 0 над представниками Німеччини, футболістами „Айнтрахту" з Франкфурту і цим самим стала чемпіоном цього міжнародного турніру, влаштовуваного Футбольним Союзом Північного Стейту Ню Йорк. Італійці закінчили турнір з точками 5 : 1, після двох перемог і нерішеної 1 : 1 з грецькою дружиною „Аріс", яка опинилася на третьому місці. „Айнтрахт" з Німеччини зайняв у кінцевому показнику друге місце з двома перемогами і одніею програною, які зложилися на рахунок точок 4 : 2. Найкращим змагуном турніру вибрано змагуна італійської дружини „Фіорентіни", відомого футболіста із Швеції Курта Гамріна. Змаганням третього дня турніру приглядалися 12 843 особи.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПРОПАҐАНДИСТИ У СЕЛАХ ЛЬВІВЩИНИ

Кореспондент Я. Шаповалов („Молодь України" з 6 квітня ц. р.) пише, що Дрогобицький педагогічний інститут часто посилає своїх лекторів-атеїстів у села Львівщини, де вони провадять бесіди та вечори, спрямовані проти релігії.

ДОКОПАВСЯ ДО „СЕКРЕТУ ВИХОВАННЯ"

Нарисист „Літературної України" (9 квітня ц. р.) розкриває „секрет виховання".

„Знаю я на заводі в Харкові, — пише він, — одну людину. В громадському житті бере найактивнішу участь, роботі віддає всю душу, аж піт очі заливає. А син у цієї людини — бовдур і гультяй.

Кілька разів тікав з дому, вчитися відмовився, з „теплою компанією" зв'язався, не раз потрапляв до міліції".

В чому ж річ? — запитує нарисист і відповідає: „На мою думку, головною бідою деяких людей є їхня дволикість. Одніею своєю стороною вони, так би мовити, служать суспільству, а другу — непоказану — віддають сім'ї...

Діти бачать „тили", а не „фасад". Вони помічають дволикість батька і тоді перестають його поважати... Це явище слушно називають показухою..."

ОТ ТОБІ Й ЕСТЕТИКА!

На фасадах будинків міста Дніпропетровського, — пише 17 березня ц. р. в „Радянській Україні" архітект С. Кілессо, — виконані зображення, що їх ніяк не назвеш оригінальними творами. Глядач ледве вгадує в тих зображеннях ковзанярів і лижників з дивовижно довгими кінцівками, гімнастів-потвор...

ЗДА НЕ ХОТІЛИ ОБРАЗИТИ ПРЕМ'ЄРА ІНДІЇ

Вашингтон. — Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі все ще запрошений до ЗДА, — ствердив речник Державного Департаменту, — пояснивши, що Президент тільки тому пересунув відвідини Шастра з червня на кінець літа, бо в червні відбуваються дебати в Конґресі над новою допомогою закордонові і припускальні прилюдні виступи індійського прем'єра та його заяви в справі В'єтнаму могли б пошкодити тим дебатам. Індійський прем'єр образився відкладенням його відвідин.

КАМБОДЖА СЛУХАЄ ДИКТАТУ ПЕЙПІНҐУ

Београд. — Британія вважає, що Женевська конференція про Камбоджу може стати пригожим тереном для контактів між західніми й комуністичними країнами у справі проголошення перемир'я і поведення офіційних переговорів про замирення у В'єтнамі. Проте сам голова Камбоджі, князь Нородом Шіганук піддався натискові збоку комуно-китайського прем'єра Чу Ен-лая і заявився проти використовування конференції про ґарантування безпеки Камбоджі для справи В'єтнаму.

ПИСЬМЕННИК І СТИЛЯГИ

У рубриці „Суперечки" („Літературна Україна" з 9 квітня ц. р. критик-доцент Степан Пінчук, полемізуючи з іншим критиком, питає: „Невже, боячись обвинувачення в банальності, письменник має показувати, як стиляги „переродажуються" і духово зростають, човгаючи черевиками по Хрещатику в Києві чи по „стометрівці" у Львові?"...